

Barúwa ya ncholo ya Paúli kwa Vakorínto Mulongooryo

Barúwa iyi, yaandikwa ni Paúli mutumwi wa Yéesu Kirisitu kwa vaantu ^vamura Yéesu wa múji wa Korínto (1:1). Yeeye Paúli noo ^aanda saankan'ya mpuka ya vaantu ^vamura Yéesu uko Korínto. ^Vyeene vyoónekanaa, barúwa iyi yaandikwa kati ya myaaka ya 54-55 keende Kirisitu ^avyaalwa. Na barúwa iyi, Paúli aandika mpiindi ^ajaa múji wa Efésu.

Múji wa Korínto ujaa wataangikana maatu vii uko isi ya Ugiriki, na utemii woosi wa Kirúumi. Múji uwo, ni mbarimbari ya mayi ya Mediterania ujaa (Laanga raamani ya layeendo lwa kaviri lwa Paúli, Mirimo ya Vatumwi 15:36). Vaantu ^vari foo fuma mavaru yoosi ya weera, vawalaana viintu ^viri foo na vaantu wa múji wa Korínto. Vaantu ava, vajaa vatiite tuva jaavo ^jimsimiresimire, baa ja kuloomba na kwiinamira vidabalaio (1:10-12; 8:1-8). Mirimo na tuva ijo, jijaa jabweeya vaantu ^vamura Yéesu vasaangyesaangye kumuruma kwaavo Yéesu na tuva jaavo.

Kei barúwa iyi, Paúli aturya mwaaswii masaa ^meene yajaa yuuriwa ni vaantu ^vamura Yéesu wa Korínto (7:1). Kintu ^vajaa vuurya ni tuva jimwi ja mpuka ya vaantu ^vamura Yéesu, kwiigavagava kwa vaantu ^vamura Yéesu na khanguta (5:1; 6:15-20). Kei, Paúli

alúusa ^vyeene vyasaakwa mpiindi jo muloomba Muluungu (11; 14:26-40), wúuya wa Mutima Múja (12:1-11; 14:1-25) na kufufulwa kwa vaantu (15:12-58). Aandika ayo, sa iyambirirye mpuka ya vaantu ^vamura Yésu viime neeja na vadiire kiipasa.

^Vyeene Kitáabu iki Chagavwa

Lumbi na dũmbi 1:1-9

Kwiigava kwa mpuka ya vaantu ^vamura Yésu 1:10-4:21

Paúli yookaan'ya uhanguti na kwiitwaala na balásii 5:1-6:20

Ilóola 7:1-40

Kumwiinamira Muluungu 8:1-11:1

^Vyeene vyasaakwa mpiindi jo muloomba Muluungu na laviro lwa Mutima Múja 11:2-14:40

Kufufuka kwa Kirisitu na kwa vaantu ^vamura 15:1-58

Masáare yo herererya 16:1-24

Lumbi

¹ Barúwa iyi, yafúmire kuri nini Paúli na Sositénesi mwaaniitu. Muluungu noo ^aanyanirira kwa kusaaka kwaachwe nive mutumwi wa Kirisitu Yésu.

² Ni kuvaandikira niise nyuunyu mpuka ya vaantu ^mumuruma Muluungu uko múujii wa Korínto. Nyuunyu mwatalariwa ni Kirisitu Yésu. Kei mwaanirirwa ni Muluungu mave vaantu vaachwe vaaja, hamwi na vaantu voosi kira haantu, vara ^vamulóombaa Mweenevyoosi wiitu Kirisitu Yésu, Mweenevyoosi waavo na wiitu.

3 Nduwo na mwiikalo muba fuma kwa Mulungu Taata wiitu, na kwa Yesu Kirisitu Mweenevyoosi wiitu, jive na nyuuny.

Pauli Yomudumba Mulungu

4 Siku joosi namudumbaa Mulungu sa nyuuny. Yeeye avaaheera nduwo yaachwe kwa njira yo vakundikan'ya na Kirisitu Yesu.

5 Kwa njira ya Kirisitu Yesu, mwasungaata kwa kira kiintu, kwa ndusika yaanyu na kwa manyi waanyu.

6 Ihi yoonekya masaa ya Kirisitu ni ya kikomi kari nyuuny.

7 Jeyyo, mwatiite kira wuba fuma kwa Mutima Muba, kuba moowoojera kuvariyulwa kwa Mweenevyoosi wiitu, Yesu Kirisitu.

8 Yeeye kuvabweyya ari mave na ngururu furu uhero, sa mave si mang'urirwaa siku ira ya Mweenevyoosi wiitu, Yesu Kirisitu ari kuba jo lamurira vaantu.

9 Mulungu bweyya ari jei, sa yeeye ni wo kiilaangiwa. Yeeye avaanirira nyuuny mave kiintu kimwi na mwaana waachwe Yesu Kirisitu Mweenevyoosi wiitu.

Kwiigava kwa Vaantu Vamuruma Yesu

10 Haaha vanaviitu, ni kuvaloomba niise kwa irina ra Mweenevyoosi wiitu, Yesu Kirisitu, ndusikii jaanyu, kari uhu indoolusa iki na ura kira tuku. Kari mundookiigavagava nyuuny kwa nyuuny tuku, kiri vyoova jeyyo, mave kiintu kimwi kwa miryungu yaanyu na kwa kira mootamama.

11 Vanaviitu, natere fuma kwa vaantu va nyumba ya Kileo, kari nyuuny kwatiite wiitoli.

12 Vamwi vaanyu voosea, “Niini namutúubaa Paúli.” Vĩngi voosea, “Niini ni wa Apóolo,” au wĩngi yoosea, “Niini ni wa Kéefa,”* na wĩngi yoosea, “Niini ni wa Kirisitu.”

13 Eri, Kirisitu iigavagava wuu? Tuku! Eri, Paúli aning’iniwa masaláabii fuuru akakwya sa nyuunyu wuu? Au nyuunyu mwabatisiwa kwa irina ra Paúli wuu?

14 Noomudumba Mulungu sa nabatisa Kirísipo na Gáayo vii.

15 Sa jeyyo, kusiina ^ari daha sea abatisiwa kwa irina raani tuku.

16 Kei nabatisa vanduu va Sitefáani, kooni kwatiite viingi nabatisa si nookumbukira tuku.

17 Sa Kirisitu si aantuma jo batisa tuku. Kiri vy-oova jeyyo, aantuma kuvariyula Masáare Maaja, si kookiilaangya tooti jo lussika tuku, sa kubweyya jei, bweyya kuri inkwya ya Kirisitu masaláabii, isove ngururu.

Kirisitu ni Tooti ya Mulungu

18 Masáare ya kukwya kwa Kirisitu masaláabii kwa vara ^voorimira, voónaa ni ukoókoyo, maa kaa, kwa suusu vara ^toolamuririwa, masáare ayo ni ngururu ya Mulungu.

19 Masáare ^Yari Mpeho yasea,
“Mala ndiri tooti ja vara ^vari na tooti,
kei miryungu ya vara ^vari na miryungu
kiisiita ndiri.”☆

20 Hai ari muuntu ^ari na tooti? Hai ari muki-indya wa Miiro? Hai ari mamanyi wo lussika siku

* **1:12 Kéefa:** Ni irina riingi ra Kieburanía ra Simóoni Peéteru. Laanga **Peéteru** Utamanulii wa Masáare na Kilaangi. ☆ **1:19** Laanga Isáaya 29:14.

iji? Muluungu oonekiirye umanyi wa weeru ihi, ni ukoókoyo.

²¹ Sa Muluungu kwa tooti jaachwe oona weeru si iri mutaanga kwa tooti ja vaantu tuku. Muluungu avyeenda kavalamurirya vaantu ^varuma kwa uvari yuli wiiswi wa kikoókoyo.

²² Vayahúudi voosaaka ishára sa varume, na Vagiriki voosaaka tooti.

²³ Maa kaa, suusu toovariyula Kirisitu ^aning'iniwa musalábii furu akakwya. Kwa Vayahúudi kiintu iki choobweeyya viikunguvale, na kwa vaantu si ^vari Vayahúudi vookoona ni ukoókoyo.

²⁴ Maa kaa, kwa vaantu vara Muluungu ^avaanirira, vave Vayahúudi au vaantu si ^vari Vayahúudi, Kirisitu ni ngururu na tooti ya Muluungu.

²⁵ Sa ukoókoyo wa Muluungu, watiite tooti munumunu kulookya tooti ja vaantu, na teketeke ya Muluungu, yatiite ngururu kulookya ngururu ja vaantu.

²⁶ Haaha vanaviitu, kumbukiri viintu ^majáa de mwaanirirwe ni Muluungu. Vake kuri nyuunyu noo voonekanáa ni vaantu ^vari na tooti mbere ja vaantu. Na vake kuri nyuunyu noo majáa na marina makulu, na vake, majáa mwavyaalwa kwa vasúngaati.

²⁷ Maa kaa, Muluungu asaawula vira viintu weeru ^yoónaa ni vya kikoókoyo, sa avakwaatye soni ^vari na tooti, kei asaawula viintu ^viri teketeke vya weeru sa avakwaatye soni ^vari na ngururu.

²⁸ Muluungu asaawula viintu vya isi na

^vichwíwaa mati, viintu ^vyoónekaa ja kiintu kisiina vya ihi weeru, sa avichwe mati vira ^vyoónekanaa vya kikomi.

²⁹ Abweeyya jeyyo, sa kusoveke muuntu wookíivaa kipeembe mbere ya Mulungu.

³⁰ Mulungu mweeneevyo noo ^avakandikan'ya na Kirisitu Yésu. Yeeye amabweeyya Kirisitu ave tooti yiitu. Yeeye Kirisitu atabweeyya tave vawoloki, na tave vaaja mbere ya Mulungu na atununuula fuma uvii.

³¹ Ja ^vyeeene Masáare ^Yari Mpeho yasea, “Ura ^yoosaaka iidumbirire, iidumbirire sa IJËVA vii.”☆

2

Kwaarya Masáare ya Yésu ^Aning'iniwa Furu Akakwya

¹ Vanaviitu, ^nkuje na kwaanyu, si navavariyirira fuumbo ya Mulungu kwa ndusika yo heemba au kwa tooti ja vaantu tuku.

² Nabweeyya jeyyo, sa nijaa nalamula kurim-irya kira kiintu mpiindi ^nijaa na nyuuny, kiintu ^nijaa nocho, ni kumutaanga YésuKirisitu vii, uh ^aning'iniwa musalábii furu akakwya.

³ Mpiindi ijo, nijaa nuja na kwaanyu nsiina ngururu knu ndiri na woowa na nootetema munumunu.

⁴ Ndusika yaani na kuvariyula kwaani, si kujaa kwa masáare ya tooti na yo heemba vaantu tuku, maa kaa, kwa ngururu ^jiyónekyaa ja Mutima Muja.

☆ **1:31** Laanga Yeremía 9:23-24.

⁵ Nabweeyya jeyyo, sa kuruma kwaanyu kave ngururwii ja Muluungu, na si kave kari tooti ja vaantu tuku.

Tooti ya Kikomi Fuma kwa Mutima Muija

⁶ Haaha, talusikaa tooti kwa vaantu ^vafafire kimutima, maa kaa, si tooti ja ihi weeru tuku, baa kei si tooti ya viimiriri va ihi weeru ava ^voodoma no malwa tuku.

⁷ Suusu talusaa tooti ya fuumbo ya Muluungu, ^ng'eene yiivisa. Ihi tooti, Muluungu iivika baa weeru si inumbwa sa nkongojima yiitu.

⁸ Tooti ihi, si yataangwa ni mwiimiriri wa ihi weeru baa umwi tuku. Sa ngaari vataanga, ngaari si vamuning'in'ya masalaabii fuuru akweye Yeesu Mweenevyoosi wa nkongojima tuku.

⁹ Maa kaa, ja ^vyeene vyaandikwa Masarii ^Yari Mpeho,

“Kusiina riiso ^rinoona tuku,
kusiina kutu ^kunateera tuku,
kusiina muuntu ^anavika mutimii tuku,
yara ^meene Muluungu iimya neeja,
sa vaantu vara ^vamweenda.”☆

¹⁰ Ayo noo masaa Muluungu ^atavariyurira suusu, kwa njira ya Mutima waachwe. Mutima wafyeekulaa baa yara ya kimbiso cha Muluungu.

¹¹ Eri, ni ani kari vaantu ^amanyire ^cheene muuntu yookiririkana? Ni mutima wa uwo muuntu ^uri isii yaachwe vii. Ni jeyyo viri, masaa ya Muluungu kusiina ^amanyire tuku, ni Mutima wa Muluungu vii.

¹² Haaha suusu, si tahokera mutima wa weeru tuku, kiri vyoova jeyyo, Mutima fuma

☆ 2:9 Laanga Isaya 64:4.

kwa Muluungu. Abweeyya jeyyo, sa tutaange vyabooha, vira Muluungu atuheera bweete.

¹³ Tooluusika aya masáare, si kwa tooti ^taakiindiwa ni vaantu tuku. Tooluusika yara ^takiindiwa ni Mutima Muija. Toovariyula kikomi cha mutima kwa masáare ya mutima.

¹⁴ Muuntu ^asiina Mutima wa Muluungu, si adáhaa hokera yara ^yoofuma kwa Mutima wa Muluungu tuku. Sa kwa uwo muuntu ayo masáare ni ukoókoyo, na si ari yataanga tuku, sa ayo yataangikanaa ko chukuruma kimutima vii.

¹⁵ Muuntu ^alóngoolwaa ni Mutima Muija, uwo achúkurumaa kubooha na kuviiha kwa yoosi, na yeeye si ari chukurumwa ni muuntu yoyoosi tuku.

¹⁶ Masáare ^Yari Mpeho yasea,
“Ani ^amányire miryungu ya IJVA?

Kei, ani ^ari daha kumuheera miryungu
Muluungu?”✧

Maa kaa, suusu tatiite miryungu fuma kwa Kirisitu.

3

Kwiigava kwa Vaantu ^Vamuruma Yéesu

¹ Vanaviitu mpindi ^nijaa meenyu si naluusikaa na nyuunyu ja nooluusika na vaantu ^valóngoolwaa ni Mutima Muija tuku. Maa kaa, ja nooluusika na vaantu ^vari va ihi weeru, kei ja nooluusika na vasinga vaduudi kari kumuruma Kirisitu.

² Vasinga vaduudi, ni masusu vanywíjaa, si vahéewaa chóorya cha vaantu vakuuu tuku. Ni jeyyo baa niini navaheeráa ukiindya ^uri ferefere,

✧ **2:16** Laanga Isáaya 40:13.

sa mujáa mukaari si munakangaala tuku. Kikomi, baa haaha mukaari kangaala.

³ Mukaari, sa mwiikalo waanyu ni wa weeru. Sa kooni kivina na wiitooli ukaari kuri nyuunyu, eri, ivyo si vyookoonekya nyuunyu muri vaantu va weeru na mwalóngoolwaa ni mpiima ja maviri tuku wuu?

⁴ Kooni umwi waanyu yoosea, “Niini namutúbua Paúli,” kei wiingi yoosea, “Niini ni wa Apóolo,” kubweeyya jei si koónekyya mwiikalaa ja vaantu si vanamuruma Yéesu tuku wuu?

⁵ Apóolo ni ani? Na Paúli ni ani? Voovo ni vatamami vii Muluungu avatama vavaambirirye mumurume. Na kira umwi wiita atumama murimo mweene aheewa ni Yéesu Mweenevyooosi.

⁶ Niini nahaanda mbeyu, Apóolo itirira maaji, maa kaa, Muluungu noo abweeyya jikakula.

⁷ Jeyyo, ura aháandaa na ura itiriraa si kiintu tuku, kiri vyoova jeyyo, Muluungu yeemweene noo ajibwéeyya jikule.

⁸ Ura aháandaa na ura itiriraa maaji, voosi viifwíne baa neembe kira muuntu ari hokera kunáalo yaachwe kwa murimo waachwe.

⁹ Sa murimo tutúmamaa niini na Apóolo, ni wa Muluungu. Na nyuunyu ni iwanda raachwe. Kei ni nyumba yaachwe.

¹⁰ Muluungu kwa nduwo yaachwe aanyambirirya nkajeenga mwaariryo wa nyumba ja mjeengi mmanyi ari na tooti. Haaha muuntu wiingi yoojeenga mweeri ya uwo mwaariryo. Maa kaa, muuntu ura yoojeenga mweeri yaachwe yoosaakwa alaange neeja vyeene yoojeenga.

11 Sa kusiina muntu wingi ^ari vika mwaariryo wingi wowoosi tuku, maa kaa, ura ^wavikwa vii, nowo ni Yeesu Kirisitu.

12 Muntu ifaanaa ajeenge mweeri ya mwaariryo uwo kwa saháabu, chuma cha mpía, mawye ya iyoombe ikulu, miti au baa na masaambi.

13 Kwa vyovyooosi vira, murimo waachwe kooneka uri ni jooli ^uri kiweerwii, siku Kirisitu ^ari lamurira mirimo yoosi. Sa siku iyo ya ulamu, mirimo yoosi yereniwa iri na mooto, mooto yeren'ya uri murimo wa kira muntu.

14 Kooni kira ^cheene ura muntu ajeenga kiri chaala, uwo muntu hokera ari kunáalo.

15 Kooni murimo waachwe wafiire, kuva ari ariire mukube, maa kaa, yeeye lamuririwa ari ja muntu ura ^ahóngiire kufya mooto.

16 Eri, si mumányire tuku nyuunyu ni Kaaya Njija ya Muluungu na Mutima wa Muluungu iikalaa isii yaanyu tuku wuu?

17 Kooni muntu asáambwiire Kaaya Njija ya Muluungu, Muluungu mumala ari imalo uwo muntu, sa Kaaya Njija ya Muluungu ni njija na noo nyuunyu.

18 Kiikooveri tuku! Kooni muntu umwi kari nyuunyu yookiiyona atiite tooti ya ihi weeru, yoosaakwa ave muhoho sa ave muntu ^ari na tooti ya Muluungu.

19 Abweeye jeyyo, sa tooti ya weeru ihi, ni ukoókoyo mbere ya Muluungu. Ja ^vyeene Masáare ^Yari Mpeho yaandikwa,

“Muluungu avakwáataa vara ^vari na tooti ukwaata

waavo.”☆

20 Kei yasea,

“Ijēva amányire miiririkano ya mūntu ^ari na tooti ni kiintu ^kisiina.”☆

21 Sa jeyyo, kari wiivaa kipeembe so tuuba mūntu tuku. Sa suusu voosi Mūlungu ataviika kavaambirirya nyuunyū,

22 ive ni niini Paúli, au Apóolo, au Kéefa.* Kei avaheera viintu vyoosi kavaambirirya nyuunyū, ive ni weeru, au nkaasu, au inkwya, viintu vyoosi ^viriko haaha na ^viri kava. Viintu ivyo vyoosi ni vyaanyu.

23 Nyuunyū muri va Kirisitu, na Kirisitu ni wa Mūlungu.

4

Mirimo ya Vatumwi

1 Jeyyo, vaantu vatulaange suusu ja vatamami va Kirisitu, na vaantu ^taheewa fuumbo ya Mūlungu tukivariyale.

2 Haaha mūntu ura ^aheewa murimo, yoosaakwa ave mutamami wo kiilaangiwa.

3 Maa kaa, kari niini ni kiintu kiduudi manumūnu kooni nalámuriirwe ni nyuunyū au ni mūlamuli yoyoosi wa vaantu. Baa niini mweeneevyo si ndiri kwiilamurira ^vyeene natumamire uhu murimo tuku.

4 Mutima waani si waantwáalaa na kiloongi tuku. Baa jeyyo, iki si choolaira mwiikalo waani

☆ 3:19 Laanga Ayúbu 5:13. ☆ 3:20 Laanga Sabúuri 94:11.

* 3:22 *Kéefa*: Ni irina riingi ra Kieburanía ra Simóoni Peéteru. Laanga *Peéteru* Utamanulii wa Masáare na Kilaangi.

waválwaa ni wa uwoloki tuku. Yéesu Mweenevyoosi noo ^aandámuriraa niini.

⁵ Sa jeyyo, kari mündoolamurira muuntu na mpiindi ^jikaari si jinafika tuku. Rindiri fuuru Mweenevyoosi ahinduke. Yeeye, kunukula ari yara masáare yoosi ^meene yaviswa kilwiiryii, na viika ari miiririkano ya mitimii ya vaantu kiweerwii. Mpindi ijo, kira muuntu hokera ari duumbi ira ^yasaakwa apate, duumbi fuma kwa Mulungu.

⁶ Vanaviitu, niini nasímire lusímo ulu lwaani na Apóolo, sa madahe kwiikiindya fuma kari susu na mutaange mpíri ihi, “Kari mulóokereryaa kira ^chaandikwa tuku.” Aho, si mari kwiivaira kipeembe muuntu umwi na mumuchwe mati wiingi tuku.

⁷ Sa ni ani ^akubweeyya weewe wiisimirire na viingi? Kira kiintu ^mari nocho, mwaheewa ni Mulungu. Kooni mwaheewa vii, che choobweeyya wiivae kipeembe ja si waheewa?

⁸ Haaha nyuunyu mookiisea mwiikínkimire! Mookiiyona mwasúngatire! Mookiiyona mwavíire vatemi na susu va che kei. Kikomi, ngaari mwaava vatemi na susu tave vatemi hamwi na nyuunyu.

⁹ ^Vyeene nookoona, Mulungu ataviika susu vatumwi tave vaantu vo kiimikirirya kamwi. Taava ja vaantu ^valámuríirwe kuulawa. Atubweeyya tave kiintu cho laanga kwa weeru, mbere ya iyimbi ra vaantu na mirimu.

¹⁰ Susu ni vakoókoyo sa Kirisitu, maa kaa nyuunyu ati moosea mwatite tooti ko kundikaniwa na Kirisitu! Susu tari teketeke, maa kaa, nyuunyu

muri na ngururu! Suusu toochwiiwa mati, maa kaa nyuunyu ati moonyemiwa!

¹¹ Furu mpindi ihi, suusu turi na njala na takálukirwe, tookiivikira masambala, tookoondomereriwa, na tusiina nyuumba.

¹² Toomanyika kutumama mirimo kwa mikono yiswi. Vaantu vari tujuma, suusu tavatálaryaa. Vaantu vari tuturikirya, suusu tayimiryaa.

¹³ Vaantu vootulongowererya, na suusu tookuuyirya vyabooha. Haaha suusu tookoonekana ni waavu wa weeru na kwa kira muuntu suusu ni kosu.

¹⁴ Si nookaandika viintu ivi sa nivakwaatyeni soni tuku, maa kaa, noosaaka nivalume kutu nyuunyu vaana vaana vaani naveenda.

¹⁵ Baa kooni muri kuva na vakiindya masáare ya Yésu mayana ikimi (10,000), mwatiite taata umwi vii wa mitima yaanyu. Niini ni taata waanyu ko kundikaniwa na Kirisitu Yésu kwa njira yo varetera Masáare Maaja.

¹⁶ Ni kuvakalaamya niise, muuntuubirirye.

¹⁷ Sa jeyyo, namutumire Timotéeo na kwaanyu. Yeeye ni mwaana waani namweenda na wo kiilaangiwa sa kura kukundikaniwa kwiitu na Mweenevyoosi. Yeeye vakumbusikya ari vyeene nikalaa ja mpooji wa Kirisitu Yésu, na vyeene kwiikala uko kudóman'yaa na ukiindya waani, kwa kira mpuka ya vaantu vamuruma Kirisitu.

¹⁸ Kuri nyuunyu, vamwaari vamwi vaanyu vookiivaa kipeembe, ja si ndiri kuja kei na kwaanyu.

¹⁹ Maa kaa, kooni Mweenevyoosi avyeéndire, kuja ndiri na kwaanyu chaangu. Kujja ndiri

sa ji nteere ^vyeene vooluusa avo vaantu ^viivaa vipeembe na ji ntaange ni ngururu che ^vatiite.

²⁰ Sa Utemi wa Mulungu si kintu cho lusika vii tuku, maa kaa, ni nteendo ^joonekiwaa ni ngururu ja Mulungu.

²¹ Ni che moosaaka? Nuuje na nkome yo vachuunda, baka nuuje na kweenda na uholi wa mutima?

5

Vahanguti Vasive Mpukii ya Vaantu ^Vamuruma Yeesu Tuku

¹ Ni kikomi nawyirirwe kwatiite vaantu vahanguti kari nyuunyu. Uhanguti uwo ni wo hwaalarya maatuku vii, walookya baa wa vaantu si ^vamumanyire Mulungu, ati muuntu andooki-ikala na muki wa taata waavo.

² Ati mumwaari mookiivaa vipeembe kiri vyookoona usungu mitimii! Uwo ^ari na musoolo ^ari jeyyo, yoosaakwa akerwe fuma kari nyuunyu.

³ Baa neembe si ndiri na nyuunyu kimaviri, ni na nyuunyu ^ndiri kimutima. Naani nahumwiiire luusa irya kwa muuntu uhu ^atumama isaaire iri, ja ngaari naari ako.

⁴ Haaha ^mari lumana, kwa irina ra Yeesu Mweenevyoosi, kuva ndiri hamwi na nyuunyu kimutima, na laviro lwa Yeesu Mweenevyoosi veera luri aho.

⁵ Aho, mumukwaatye uhu muuntu kwa Irimu sa maviri waachwe amalwe, na mutima waachwe ulamuririwe siku yo hinduka Yeesu Mweenevyoosi.

6 Kwiivaa kipeembe kwaanyu, si kwabooha tukũ. Si mũmĩnyire usasi kiduudi vii wuũkyaa itoonge roosi ra muchu tukũ wũũ?

7 Seyyi ũwo usasi wa kali noo kũsea, mũseyyi ũwo mũntũ mũvi kũri nyuunyu, sa kũbweeyya jeyyo, noo kũseyya usasi wa kali. Aho, kũva mũri vaantũ vafya ja itoonge ifya ʼrisiina usasi. Na jeyyo, noo ʼvyeene mwahũmũla kũva, sa Mũhũngu amũtoola Kirisitũ ave Mpóryo ya Muundi ʼiri mpeho sa Paásika.✧

8 Haaha tubweeyye Ngovi ya Paásika, si na mukáate ʼuri na usasi tukũ, noo kũsea mukáate ʼuri na kũviiha na ũvi tukũ. Maa kaa, tubweeyye Paásika na mukáate ʼusiina usasi, noo kũsea kwa matima mweerũ na kimáári. ✧

9 Barúwii yaani, navaandikira mureke kũndoosaangirira na vahanguti.

10 Si nalũsikira vaantũ va ihi weerũ vara ʼvari vahanguti, si ʼviikínkimaa, ʼvakwáataa vaantũ matu na vara ʼviĩnamiraa vidabalaíyo tukũ. Sa kũbweeyya jeyyo ngaari mwasaakwa mwiisunke kũri ihi weerũ.

11 Maa kaa, kiintũ ʼnavaandikira, ni mureke kũsaangirira na vaantũ vara ʼvaséaa vamuruma Yéesu na kũũ ni vahanguti, si viikínkimaa, viĩnamiraa vidabalaíyo, vatúkíraa vaantũ, vareevi na vakwáataa vaantũ matu. Kei, kari baa muríjaa na mũntũ ja ũwo tukũ.

12 Sa si mũrimo waani kũvalamũrira vaantũ si ʼvamuruma Yéesu tukũ. Nyuunyu mwasaakwa mũvalamũrire vaantũ ʼvari kũri mpuka ya ʼvamuruma Yéesu.

✧ 5:7 Laanga Ufumo 12:1-21.
Nkambukira ya Miiri 16:3.

✧ 5:8 Laanga Ufumo 12:3-20;

13 Muluungu valamurira ari vara si ^vamura Yéesu. Ja ^vyeene Masáare ^Yari Mpeho yasea, “Múseyi muntu muvi fuma kuri nyuunyú.”✠

6

Vaantu ^Vamura Yéesu Kwiisitaakya

1 Kooni umwi waanyu ari na sáare na umwi wa vaantu ^vamura Yéesu, sa che yoodoma na kwa valamuli va vaantu si ^vamura Muluungu? Yeeye yoosaakwa atwaale sáare jaachwe akalamurirwe ni vaantu va Muluungu!

2 Si mumányire vaantu va Muluungu noo vakalamuriire weeru tuku wuu? Nyuunyú noo ^mukalamuriire weeru, ha de jooli moosiindwa lamula fisáare fyaanyu ifi fiduudidudu vii?

3 Mwamányire, luu lamurira turi baa mirimu wuu? Ha de jooli moosiindwa sáare nduudi ja kira siiku?

4 Kooni muri na sáare jaanyu nduudi ja ijo, sa che moojitwaala na kwa valamuli vara si ^vari va mpuka ya vaantu ^vamura Yéesu?

5 Nalusire jeyyo, sa moone soni. Eri, kusiina umwi waanyu ^ari na tooti jo lamula sáare jaanyu nyuunyú muri nduu tuku wuu?

6 Kiri vyoova jeyyo, mwaaniitu umwi yoomutwaala mwiiwaachwe na balásii ya vaantu si ^vamura Yéesu.

7 Kikomi, viintu mookiitwaala na balásii ni koonekya mwiise kikomi mwasindirwe. Sa che moosiita bweeyiriwa uvi? Sa che moosiita kwaatwa matu?

✠ 5:13 Laanga Nkumbukira ya Miiro 17:7; 19:19; 22:21, 24; 24:7.

8 Maa kaa, nyuunyu veeneevyo mookiib-weeyirya ^uvi na mookiikwaata matu, ivi [^]moovibweeyya kwa nd^{uu} yaanyu!

9 Si mumányire vara si [^]vari vawoloki si vari hokera ^Utemi wa Muluungu tuku wuu? Kari mukóoverwaa tuku! Vahanguti, vaantu [^]viinamiraa vidabalaíyo, vaantu [^]vayéendaa na vaki va vaantu, vaantu valume [^]valáalwaa, vaantu valume [^]valáalaa vaantu valume,

10 viívi, vaantu si [^]viikínkimaa, vareevi, vaantu [^]vatúkiraa, vaantu [^]vakwáataa vaantu matu, avo voosi si vari hokera ^Utemi wa Muluungu tuku.

11 Kikomi siku [^]jilóokire, vamwi mujáa mwiikala ja jei. Maa kaa, haaha kwa irina ra Mweenevyoosi Yéesu Kirisitu na kwa Mutima wa Muluungu wiitu, mooyyiwa, mukatalariwa na mukavalwa muri vawoloki.

Munehe Uhanguti

12 Vamwi vaanyu vaséaa, “Kusiina kiintu [^]kiri mwiiko tuku.” Maa kaa, si kira kiintu kiri na kunáálo tuku. Kei mwaséaa, “Kusiina kiintu [^]kiri mwiiko tuku.” Maa kaa, si nooruma mbe mutámwa wa kiintu chochoosi tuku.

13 Vamwi vaanyu vaséaa, “Inda ni ya chóorya na chóorya ni cha inda.” Maa kaa, Muluungu viva-landula ari vyoosi. Muviri si sa uhanguti tuku, maa kaa, ni sa Yéesu Mweenevyoosi na Mweenevyoosi ni sa muviri.

14 Jeyyo Muluungu tufufula ari suusu kwa ngururu jaachwe, ja [^]vyeene amufufula Mweenevyoosi.

15 Eri, si mumányire muviri yaanyu ni viintu vya muviri wa Kirisitu tuku wuu? Eri, ifaanaa nkatoola

kíintu cha maviri wa Kirisitu, maa nikikundikan'ye na maviri wa muhéngeeti wuu? Aka tuku!

16 Eri, si mumányire ura ^yoohanguta na muhéngeeti ni lumaniwa iise ave maviri umwi ne tuku wuu? Masáare ^Yari Mpeho yasea, “Novo vaviri kuva vari maviri umwi.”☆

17 Maa kaa, muuntu ura ^alumaniwa na Yéesu Mweenevyoosi, ni mutima umwi ne ^ari.

18 Nehi uhanguti! Ni kimáári nyuuny mwaséaa, “Uvi woosi wiingi watumamwaa weerwii ya maviri,” maa kaa, niini ni kuvasea niise, muuntu ^yoohanguta ni tumama iise uvi muvirii waachwe mweeneevyo.

19 Kikomi, mwamányire miviri yaanyu ni Kaaya Njija ya Mutima Muja kuuntu ^iikalaa. Mutima ^uri kwaanyu mwahokera fuma kwa Mulungu. Miviri iyo si yaanyu tuku, maa kaa, ni máari ya Mulungu.

20 Nyuuny mwanunuulwa kwa iyoombe ikulu. Sa jeyyo, mumabweeyirye nkongojima Mulungu kwa miviri yaanyu.

7

Masáare ya Ilóola

1 Haaha varyula ndiri yara masáare ^mwaanyandikira. Ni vyabooha kwa muuntu mulume areke msaasya muuntu muki.

2 Maa kaa, sa kayerwa kwa uhanguti, kira muuntu mulume ave na muki waachwe, na kira muuntu muki yoosaakwa ave na mulume waachwe.

☆ 6:16 Laanga Ncholo 2:24.

3 Mulumé yoosaakwa amukinkimye muki waachwe, na muki yoosaakwa amukinkimye mulumé waachwe.

4 Muviri wa muki si uri waachwe vii tuku, maa kaa, ni wa mulumé waachwe. Viivyo kwa mulumé, maviri waachwe si waachwe vii tuku, maa kaa, ni wa muki waachwe.

5 Kari mwiisóvyaa tuku, maa kaa, kooni mwiirámire kwiirekya kwa mpiindi kiduudi, sa mwiivike kari kumuloomba Muluungu, aho, mwiihindukire sa Irimu risiindwe kuvayera na musiiindwe kwiiyimirira.

6 Iki ^noovawyira cho kiirekya, ni miiririkano yaani, si ulairiri tuku.

7 Nasáakaa ngaari vaantu valume voosi vave ja niini. Maa kaa, kira muuntu atiite wuuya waachwe ^aheewa ni Muluungu, umwi atiite wuuya uhu na wiingi atiite wuuya ura.

8 Kwa vara si ^vanaloolwa, si ^vanaloola na valala, ni vyabooha ngaari vachaale ja niini viintu ^ndiri.

9 Maa kaa, kooni si vari daha kwiiyimirira, val-oole au valoolwe, sa ni vyoolo kuloola kulookya kulungurira ni uláku.

10 Maa kaa, kwa vara ^viiloola, ni kuvaheera niise ulairiri uhu, si niini tuku, maa kaa, Yéesu Mweenevyoosi. Muki kari amusiitaa mulumé waachwe tuku.☆

11 Maa kaa, kooni amurékire, yoosaakwa achaale baa loolwa tuku. Kooni si jeyyo, yoosaakwa alumaniwe na mulumé waachwe. Na mulumé kari amusiite muki waachwe tuku.

☆ 7:10 Laanga Matáayo 5:32; Maáriki 10:11-12.

12 Na kwa viingi ni jei noosea, ni niini noolusa si Yéesu Mweenevyoosi tuku. Kooni mwaaniitu mulume atiite muntu muki si ^amuruma Yéesu, na uwo muntu muki arumire kwiikalan'ya ne, kari uwo mulume amusiite tuku.

13 Na kooni muntu muki ^amuruma Yéesu atiite mulume si ^anamuruma Yéesu, na uwo muntu mulume arumire kwiikalan'ya ne, kari uwo muntu muki amusiite tuku.

14 Sa uwo muntu mulume si ^anamuruma Yéesu, atalariwa ni uwo muntu muki ^amuruma Yéesu. Na uwo muntu muki si ^anamuruma Yéesu atalariwa ni uwo muntu mulume ^amuruma Yéesu. Kooni si jeyyo, vaana vaavo ngaari vaava na njeo. Maa kaa, viintu viri haaha ni vaaja.

15 Maa kaa, ura si ^amuruma Yéesu kooni amusiitire, reka amusiite. Muntu ura ^amuruma Yéesu kwa muntu ^ari jeyyo, miiro ya ilóola si iri muchuunga tuku. Sa Mulungu atwaanirira twiikale mwiikalo mwa.

16 Weewe muki si uri taanga tuku, ifaanaa mulume waako amurume Yéesu sa kuruma kwaako. Na weewe mulume si uri taanga tuku, ifaanaa muki waako amurume Yéesu sa kuruma kwaako.

Kwiikala ja ^Vyeene Mweenevyoosi Alairiya

17 Kira muntu iikale ja ^vyeene Yéesu Mweenevyoosi amwiimirya neeja, kei achaale ja ^vyeene ajaa mpiindi Mulungu ^akamwaanirire. Uhu ni ulairiri waani kwa mpuka joosi ja vaantu ^vamuruma Yéesu.

18 Kooni muntu aanirirwa na kunu ajaa ahumula twaalwa kibawii, kari iibweeyye ja si anatwaalwa na kibawii tuku. Kooni muntu

aanirirwa kati ^ajaa akaari twaalwa na kibawii, kari atwaalwe na kibawii sa uko kwaanirirwa tuku.

¹⁹ Kutwaalwa na kibawii au kudira twaalwa na kibawii si kiintu tuku. Maa kaa, kiintu cho kwaatya ni ndairiri ja Muluungu.

²⁰ Kira muuntu achaale ja ^vyeene ajaa kati Muluungu ^amwaaniriraa.

²¹ Kooni Muluungu akwaanirira kati ^ujaa mutumwa kari uko kuva mutumwa kukujuuwe tuku. Maa kaa, kooni kari na njira yo bweyya uve huuru, bweyya jeyyo.

²² Sa muuntu ura ^aanirirwa ni Mweenevyoosi ari mutumwa, uwo ni muuntu huuru kwa Yeesu Mweenevyoosi. Na ura ^aanirirwa ni Mweenevyoosi ari huuru, uwo ni mutumwa kwa Kirisitu.

²³ Nyuunyu mwanunuulwa kwa iyoombe ikulu. Kari mubweyyiwe vatumwa va vaantu tuku.

²⁴ Vanaviitu, kira muuntu achaale mbere ja Muluungu ja ^vyeene ajaa kati ^aanirirwaa.

Valala na Vara si ^Valoolwa

²⁵ Haaha kwa vanjala, niini nsiina ulairiri fuma kwa Mweenevyoosi tuku. Maa kaa, kuvawyira ndiri miiririkano yaani niini ^naava wo kiilaangiwa, kwa riiso ra wuja ra Mweenevyoosi.

²⁶ Sa uhu uturikiri ^tookuyona, ni vyabooha muuntu kuchaala ja ^vyeene ari.

²⁷ Kooni waloola, musiita muki waako tuku. Kooni si unaloola, saakira muki tuku.

²⁸ Maa kaa, kooni uloorire si ubweyyiirye uvi tuku. Na kooni munjala aloorirwe si abweyyiirye uvi tuku. Maa kaa, vara ^vari kiiloola lumana vari

na uturikiri wa weeru. Niini ni kavalama niise kutu sa mudiire lumana na ayo.

29 Vanaviitu ni kuvawyiira niise, mpiindi ^tuchihire nojo, ni nkufi. Sa jeyyo, vara ^vari na vaki kari vandookiiririkana vaki vii tuku.

30 Vara ^voorira, vave ja si ^voorira. Vara ^vari na cheeru, vave ja si ^vari na cheeru. Vara ^voowula, vave ja vira viintu ^voowula si vyaavo.

31 Na vara ^voomanyika na viintu vya weeru, vave ja si ^voomanyika sa viintu ivyo. Sa weeru iki ja ^vyeeene tookiiyona, ni looka yiise.

32 Noosaaka kari mandookoofa tuku. Muuntu mulume ura si ^aloola, amanyikaa na murimo wa Mweenevyoosi ja ^vyeeene ari mweerya mutima Mweenevyoosi.

33 Maa kaa, muuntu mulume ^aloola, amanyikaa na viintu vya weeru ja ^vyeeene ari mweerya mutima muki waachwe,

34 sa miryungu yaachwe yiigava. Maa kaa, muuntu muki manjalu au si ^analoolwa, amanyikaa kari mirimo ya Mweenevyoosi sa ave muja muvirii na mutimii. Maa kaa, muuntu muki ^aloolwa, iiririkanaa viintu vya weeru, ja ^vyeeene ari mweerya mutima mulume waachwe.

35 Ni lusa niise jei, sa kanaalo yaanyu na si noovavikira viintu ^viri bweeya mwiikunguvale tuku. Noosaaka mwiikale kwa njira yabooha ko kiitoola kikomi kwa murimo wa Mweenevyoosi.

36 Kooni muuntu yookoona ni kumuhonerya iise manjalu amatumira, na uwo manjalu aandire firira mitungulu na yookoona ni vyaangu aloole, uwo amuloole ja ^vyeeene yoosaaka, sa si yoobweeya kiintu kivi tuku, varekerwe viiloole.

37 Na kooni uwo muuntu mulume alámwiire mutimii waachwe si yoomuloola uwo munjala tuku, bila yo doomereriwa na daha ari kwimira mpiima yaachwe, na achaale munjala, uwo ni bweyya iise ^vyabooha.

38 Jeyyo, ura ^yoomuloola munjala ^amutumira, bweyya iise ^vyabooha. Na ura si ^yoomuloola, bweyya iise ^vyabooha kamwi.

39 Muuntu muki ura ^aloolwa, akundikwa ni mulume waachwe mpiindi joosi mulume ari mooyo. Maa kaa, mulume ^ari wulala, uwo iyanjaala kuloolwa ni wingi. Kei, uwo mulume ^ari muloola ni mpaka ave ^amuruma Yésu.

40 Kwa miryungu yaani, nookoona uwo mulala kuva ari na cheeru kooni si alóorirwe. Kwa aya yoosi ^navawyirire, ni miryungu yaani, na nookoona nalóngwirwe ni Mutima wa Mulungu.

8

Chóorya ^Kitwirwe Ntambiko kwa Vidabalaíyo

1 Haaha varyula ndiri kwa iki kiintu muurya cha ntambiko ^jitwirwe kwa vidabalaíyo. Kikomi, namányire viintu maséaa, “Suusu voosi tatiite umanyi.” Maa kaa, umanyi wabwéeyaa vaantu viivae kipeembe, na kwiiyenda kwaámbiriryaa viiviswi vafafe.

2 Muuntu yoyoosi ^iibwéeyaa amányire kiintu, uwo kikomi si amányire ja ^vyeene asaakwa ataange tuku.

3 Maa kaa, muuntu ura ^amweenda Mulungu, amányirwe ni Mulungu.

4 Sa jeyyo, vyóorya vira ^vyatoolwa ntambiko kwa vidabalaíyo, tamányire vidabalaíyo si kiintu

chochoosi tuku aha weerwii, na Muluungu ni umwi vii.

⁵ Baa neembe kuri na viintu ^viséwaa ni miluungu uko kurumwii, au aha weerwii, au baa neembe kuri na miluungu ^iri foo na veeneevyo ^vari foo,

⁶ maa kaa, kuri suusu kwatiite Muluungu umwi vii. Yeeye noo Taáta ^umba viintu vyoosi na suusu tumwaari sa yeeye. Kei amwaari Mweeneevyo umwi vii, YéesuKirisitu, yeeye kwa njira yaachwe viintu vyoosi vyumba, na sa yeeye suusu tumwaari.

⁷ Maa kaa, si kira muuntu ari na uhu umanyi tuku. Vaantu vamwi viijuvira kwiiririkana vidabalaíyo ni vya kimáári, sa jeyyo, ^vari kurya chóorya ^chatoolwa ntambiko kwa vidabalaíyo, voónaa ja viinamiire miluungu kikomi na mitima yaavo si idáhaa kwiisiman'ya mavi na maaja vyabooha, voónaa vavíre na njeo.

⁸ Maa kaa, chóorya si kitubwéeyaa tave heehi na Muluungu tuku. Mwiikalo wiitu na Muluungu si wabooha au waviiha kooni tariire au si tariire chóorya tuku.

⁹ Maa kaa, mulaange neeja sa uhu uhúuru waanyu udiire kuva kiintu cho vabweeyya viivaanyu, vara kuruma kwaavo ^kuri teketeke, viikunguvale.

¹⁰ Sa kooni muuntu ^ari na mitima ^uri teketeke si idáhaa kwiisiman'ya mavi na maaja vyabooha, akwiine weewe mumanyi woorya kaayii ya kidabalaíyo, si ari kooni ni vyabooha kwa yeeye kurya chóorya ^chatoolwa ntambiko kwa vidabalaíyo tuku wuu?

¹¹ Jeyyo, mutwaala uri ni imalwii mwaanaanyu

ura kuruma kwaachwe ^kuri teketeke, ^mweene Kirisitu amukwyiira, sa umanyi waako.

¹² Kooni ubweeyiirye jeyyo, tamikya uri matima ^uri teketeke wa mwaanaanyu ura si ^udáhaa kwiisiman'ya mavi na maaja vyabooha. Na ko bweeyya jeyyo, weewe kuva uri amutámamire Kirisitu uri.

¹³ Sa jeyyo, kooni kiintu ^noorya choobweeyya mwaaniitu iikunguvale, ikyo chóorya si ndiri kirya kei vii kaa tuku, sa ndire kamubweeyya mwaaniitu iikunguvale.

9

Miiró Yaruma Vatumwi Vaambiririwe

¹ Eri, niini si ndiri húuru tuku wuu? Eri, niini si ndiri mutumwi tuku wuu? Eri, niini si namoona Yéesu Mweenevyoosi wiitu tuku wuu? Na nyuunyu si mwafuma kuri murimo waani kwa Mweenevyoosi tuku wuu?

² Baa neembe vaantu viingi si vookuunduma ndiri mutumwi, kikomi, namányire nyuunyu kuunduma mwiise ndiri mutumwi. Sa nyuunyu ni matooso wa utumi waani wa Mweenevyoosi.

³ Vaantu vara ^vookuundamurira si ndiri mutumwi tuku, jei noo ^vyeene noovasea.

⁴ Eri, niini Paúli na Barinába si vyatéire turye no nywa fuma kwa vaantu ^vamura Yéesu tuku wuu?

⁵ Vatumwi viingi baa ja vaanaavo na Yéesu Mweenevyoosi na Kéefa, noo kusea Peéteru, vayeendan'yáa na vaki vaavo kati ^vookera njira, usu naasu si vyatéire tayeendan'ye na vaki viiswi ^vamura Yéesu tuku wuu?

⁶ Eri, ni nîni na Barinába vii noo si tasaakwa kwaambiririwa viintu toosaaka mpîndi ^turi murimwii wuu?

⁷ Ni mulwi nkoondo arikiwi ^atámanyaa na nkoondwii ko kiirihira mpía jaachwe mweeneevyo? Ni murimi arikiwi ^aháandaa iwunda ra misabíibu na si arijaa sabíibu jaachwe? Ni muríisi arikiwi si ^anywíjaa masuuu ya nchúwo jaachwe?

⁸ Eri, ni luusa niise masáare aya ja kiri muuntu vii wuu? Miiro noyo si yaluusa jeyyo tuku wuu?

⁹ Miiro ya Músa yaluusa jei, “Kari wiichúungaa ng’oombe mulomo tuku, kati ^yoovaa viryo lu-uwii.”☆ Eri, aha Muluungu ni yookiiririkana ng’oombe vii wuu?

¹⁰ Eri, Muluungu si aluusa aya sa suusu tuku wuu? Kikomi, aluusa sa suusu, sa muuntu ^ari rima na wiingi akavaa viryo, voosi viilángyaa kurya kira ^kichwiirwe.

¹¹ Suusu tahaanda mbeyu ja mitimii kari nyu-nyu, haaha ni vyaviha suusu kuchwa viintu vya weeru fuma kwaanyu wuu?

¹² Kooni vaantu viingi vahókeraa nyambirirya ^jivatéire fuma kwaanyu, suusu si tasaakwa tuhokere kulookya avo tuku wuu?

Baa neembe ni jeyyo, suusu si tunadaayya kira ^tasaakwa kubweeyiririwa ni nyuunyu tuku, maa kaa, tayimirirya masáare yoosi sa tadiire kuva kiintu ^kiri vabweeyya vaantu vadiire ruma Masáare Maaja ya Kirisitu.

¹³ Eri, si mwamányire tuku vaantu vara ^vatámamaa Kaayii Njija ya Ijva, vatúryaa

☆ 9:9 Laanga Nkambukira ya Miiro 25:4.

chóorya chaavo muumo tuku wuu? Kei mwamányire vara ^vatúmamaa masabáahwii, vatúryaa mugavo waavo fuma mpóryo ^jitwírwe.

¹⁴ Viivyo, Mweenevyoosi alairirya vara ^voovariyula Masáare Maaja, vaturye chóorya chaavo fuma murimwii waavo wo variyula Masáare Maaja.

¹⁵ Maa kaa, niini si ninaloomba baa kamudu tuku ivyo viintu nasaakwa mndookuumbweeyirya. Baa kei, si nookaandika aya sa mbweeyiriwe ayo tuku. Kikomi, kwaani ni vyoolo nkweye, kulookya muuntu kuunseyirya kwiivaa kwaani kipeembe ^kweene mbwéeyaa so variyula Masáare Maaja baa mariho tuku.

¹⁶ Kooni noovariyula Masáare Maaja ikyo si kiintu cho kiivaira kipeembe tuku, sa ikyo, noo kiintu ^nalaiririwa mbweeyye. Na ni mpolai kuri niini kooni si noovariyula Masáare Maaja!

¹⁷ Ngaari nootumama uhú murimo sa kweenda kwaani, ngaari niilángyaa mariho. Maa kaa, haaha noosaakwa ntumame murimo uhú, sa Mulungu aampeera murimo uhú kwa kweenda kwaachwe.

¹⁸ Haaha mariho yaani ni yarikwi? Mariho yaani ni kuvariyula Masáare Maaja baa kurihwa tuku, bila daayya vira ^vyeeene nkungu jaruma mpeewe ko variyula Masáare Maaja.

¹⁹ Sa baa neembe ndiri húuru, si ndiri mutúmwa wa muuntu yoyoosi tuku, nookiitoola ja mutúmwa wa vaantu voosi, sa nivaambirirye vaantu ^vari foo vamurume Kirisitu.

²⁰ Kwa Vayahúudi nijáa naava ja Mvayahúudi, sa

nivaambirirye vamura Kirisitu. Kwa vara ^vari isi ya Miuro nijaa naava ja vara ^vari isi ya Miuro, baa neembe si nijaa isi ya Miuro. Nabweeyya jeyyo, sa nyaambirirye vara ^vatúubaa Miuro vamura Kirisitu.

²¹ Kwa vara ^vasiina miuro, noo kúsea si ^vari Vayahúudi, nijaa naava ja voovo, baa neembe si ndiri mutámwa wa Miuro ya Muluungu, maa kaa, isi ya Miuro ya Kirisitu. Nabweeyya jeyyo, sa nivaambirirye avo ^vasiina miuro vamura Kirisitu.

²² Mpíindi ^nijaa na vara ^vari teketeke kúri kuruma, nijaa naava ja ndiri teketeke sa nivaambirirye vamura Kirisitu. Nabweeyya kira kíntu ^kidáhikaa sa nivabweeyye vamwi va vaantu voosi, vamura Kirisitu.

²³ Níni nabwéeyya ayo yoosi, sa Masáare Maaja, sa hamwi na víngi nturye ntálarya jaachwe.

²⁴ Kíkomi mwamányire vara ^víichiyaa ni foo vari, maa kaa, ni umwi víi noo ^ahéewaa itáaji. Haaha mándookiichia mánámúnu sa muturye itáaji.

²⁵ Vaantu ^víichiyaa, víijúvirya miviri yaavo kwa wíjuviri ^wafafa maatuku víi sa vaturye itáaji. Maa kaa, matáaji ayo ni ya mpíindi víi. Maa kaa, suusu toobweeyya jei sa tapate matáaji si ^yari saambuka kwa siku ^jisiina úhero. ²⁶ Jeyyo, níni si níichiyaa ja múntu ^yookiichia baa kíntu cho kíichiyira tuku, na kei si ndiri ja múntu ^afwéitaa ngúumi jaachwe kúvaa mpeho tuku.

²⁷ Níni nookuuturikirya míviri waani na nookúutúumanya, sa ^ndiri humula kuvavariyurira Masáare Maaja víngi, kari ji nsitwe mbere ya Muluungu tuku.

10

Kari Mwiinamira Vidabalaíyo Tukũ

¹ Vanaviitũ, noosaaka mũaange neeja vala baaba wiitũ ni isi ya rira ichu vajáa,✠ na voosi valooka, ^vari nkaasũ na katíkati ya mayiia.

² Voosi ^vakabatisiwe isi ya rira ichu na ayo mayiia, vaava vapooji va Músa.✠

³ Voosi vajáa vaarya chóorya kikira ^chafuma kurumwii.✠

⁴ Na voosi vajáa vaanywa maaji yayara ya Mulũungũ ^ajáa avaheera kwa njira ya muujĩisa.✠ Voovo vajáa vaanywa maaji ya mwaalaliwye ɱra wa mutima ^wawatuubáa, na ɱwo mwaalaliwye ni Kirisitũ ayeendan'yáa novo.

⁵ Maa kaa, ^vari foo vaavo, Mulũungũ si eeriwa mutima ni voovo tukũ. Sa jeyyo vaakwya na miviri yaavo ikeenera kira haantũ ɱko isi ya ibaláángwii.

⁶ Haaha masáare aya yafumira sa yave isimwi kũri suusu, naasu tũreke kũmerirya mati mavi ja ^vyeene vala baaba wiitũ vabweeyya.

⁷ Kari tũndookiinamira vidabalaíyo tukũ, ja ^vyeene vamwi va vala baaba wiitũ vatumama. Ja ^vyeene Masáare ^Yari Mpeho yalũusa, “Vaantũ vajáa viikala, vakarya na vakanywa, aho, vakaanda kwiisũva.”✠

⁸ Tũreke ɱhanguti ja ^vyeene vamwi va vala baaba wiitũ vajáa, iki chabweeyya vaantũ mayana makumi yaviri na yatatũ (23,000) vakwye kwa sikũ imwi.✠

✠ **10:1** Laanga Ufumo 13:21-22. ✠ **10:2** Laanga Ufumo 14:22-29.

✠ **10:3** Laanga Ufumo 16:35. ✠ **10:4** Laanga Ufumo 17:1-7; ɱvalo 20:2-17. ✠ **10:7** Laanga Ufumo 32:6. ✠ **10:8** Laanga ɱvalo 25:1-9.

⁹ Baa kei, kari tundoomayera Kirisitu ja ^vyeene vala baaba wiitu vamwi vabweyya tuku, voovo vakomwa ni njoka, vakakwya.✠

¹⁰ Kari mung'úulaa ja vamwi vaavo viintu ^vang'uulaa tuku, avo vajaa vamaalwa ni murimu maa ja wa inkwya.✠

¹¹ Masáare aya yafumira kari voovo sa yave isimwi kari suusu, na ayo masáare yaandikwa sa yatulume kutu suusu ^tookikala mpiindi iji jo kiimikirirya.

¹² Jeyyo, kooni wookiiyona wiimire ukabokerya, laanga neeja kari ji uwyire uvii tuku.

¹³ Kayerwa kokoosi ^kweene kwavapátaa nyuunyu, ni kura ^kwavapátaa vaantu vii. Ne Muluungu ni wo kiilaangiwa, si ari rekera mayerwe kulookererya laviro lwaanyu tuku. Maa kaa, mpiindi ^mayérirwe, Muluungu vaheera ari ngururu jo yimirirya mafirire nkaasu.

Chóorya cha Vidabalaíyo na cha Mweenevyoosi

¹⁴ Vanaviitu naveenda. Ikeryi fuma kwiinamira vidabalaíyo!

¹⁵ Ni lusika niise na nyuunyu ja vaantu ^mari na tooti, yeren'yi veeneevyo aya ^noovawyiira.

¹⁶ Eri, mpiindi ^toonywa ndavo ya chóorya cha Mweenevyoosi so mudumba Muluungu, si toova kiintu kimwi kari sakami ya Kirisitu tuku wuu? Na ^turi bendula mukáate wa chóorya cha Mweenevyoosi, si toova kiintu kimwi na maviri wa Kirisitu tuku wuu?

¹⁷ Baa neembe turi foo, voosi taríjaa mukumbata umwi wa mukáate, iki choónekyaa turi maviri umwi.

✠ 10:9 Laanga Ƴvalo 21:4-9. ✠ 10:10 Laanga Ƴvalo 16:41-49.

18 Iririkani vaantu va Isiraeeli, eri, vara ^varíjaa mpóryo, si noo vatámaman'yaa masabáahwii tuku wuu?*

19 Ni che nooluusa? Chóorya ^chatoolwa ntambiko kwa vidabalaíyo ni kiintu cha kikomi wuu? Au ikyo kidabalaíyo ni kiintu kamwi wuu?

20 Aka tuku! Maa kaa, mpóryo ^jitw#rwe ni vaantu si ^vamumányire Muluungu, ni na kwa mirimu mivi ^jitoolwaa na si kwa Muluungu tuku. Na niini si noosaaka mündootumaman'ya na mirimu mivi baa kiduudi vii tuku.

21 Si muri kunywa nduvo ya chóorya cha Yéesu Mweenevyoosi kei munywe nduvo ya mirimu mivi tuku. Si muri kurya chóorya cha Mweenevyoosi na chóorya cha mirimu mivi tuku.

22 Eri, ni saaka tiise tiinale usungu wa Mweenevyoosi wuu? Eri, tatiite ngururu kamulookya Mweenevyoosi?

Yara ^Toobweyya Yandoom#retera Muluungu Nkongojima

23 Vamwi vaanyu vaséaa, “Kusiina kiintu ^kiri mwiiko tuku.” Baa neembe ni jeyyo si vyoosi viri na kunáálo tuku. Kei mwaséaa, “Kusiina kiintu ^kiri mwiiko tuku.” Baa neembe ni jeyyo, si kira kiintu ^kiri na nyambirirya yo fafya kuruma kwa vaantu tuku.

24 Muuntu kari abweeyye yara ^yari na kunáálo kari yeeye vii tuku, maa kaa, abweeyye yara ^yari na kunáálo kwa mwiiwaachwe.

25 Mündoorya nyama yoyoosi ^iváwaa iyoombe isóokwii baa kuurya kuurya tuku, sa mitima yaanyu idiire twaalwa na kiloongii.

* 10:18 Laanga Valáawi 7:6-10, 14, 15.

26 Masáare ^Yari Mpeho yalúusa, “Weeru ni ya Ijéva na kira kiintu ^kiri weerwii ni chaachwe.”☆

27 Kooni utéengiwe noo rya chóorya kaayii kwa muntu si ^amuruma Yéesu na ukaruma kutamanya, irya kira kiintu ^ari kuheera baa kuurya kuurya tuku. Bweyya jeyyo, sa mitima yaanyu ^yiisiman’yaa mavi na maaja, idiire twaalwa na kiloongii.

28 Maa kaa, muntu kooni akuséire, “Chóorya iki chatoolwa mpóryo kwa vidabalaíyo,” kurya tuku. Bweyya jeyyo tuku, sa muntu uwo ^akuwyíiriire na sa mutima wiisiman’yaa mavi na maaja.

29 Aha ni lúusa niise mutima wa muntu uwo na si mutima waako tuku. Sa che kusaawula kwaani kari lamurirwa ni mutima wa muntu wiingi kwiisiman’ya mavi na maaja?

30 Kooni noomudumba Mulungu sa chóorya, sa che noolamurirwa sa ikyo chóorya ^nahámwiire mudumba Mulungu?

31 Haaha reeru, chochoosi ^mootumama, ive ni kunywa au kurya, mandoobweyya so mabweeyyirya Mulungu nkongojima.

32 Kari mandoova kiintu cho vakungavarya vaantu tuku, ive ni Vayahúudi, vaantu si ^vari Vayahúudi au mpuka ya vaantu ^vamura Mulungu tuku.

33 Niini nayéaa kaveerya mitima vaantu voosi kwa njira joosi. Si nsáakaa viintu ^vyaampéeraa kunáálo niimweene vii tuku, maa kaa, ^vari foo vapate kunáálo, sa jeyyo valamuririwe.

☆ 10:26 Laanga Sabúuri 24:1.

11

¹ Ntuubiriryi nîni, ja ^vyeene nîni noomutuu-birirya Kirisitu.

Kukunikirira Mutwe Mpîndi jo Muloomba Muluungu

² Navadûumbiriraa sa viintu mûunkûmbukiraa kwa kira njira, na kei mwakwâatyaa ukiindya ura ^navaheera.

³ Maa kaa, noosaaka mûtaange, mutwe, noo kusea mukûulu wa vaantu valume voosi, ni Kirisitu, na mutwe wa mûuntu muki ni mulume waachwe, na Muluungu ni mutwe wa Kirisitu.

⁴ Mûuntu mulume ura ^ari muloomba Muluungu au ^ari lûusa ulâali na mutwe wa Muluungu kanu akûnikirîre mutwe waachwe, uwo achwîjaa mati mutwe waachwe noo kusea Kirisitu.

⁵ Maa kaa, mûuntu muki ura ^amuloombâa Muluungu au alûusaa ulâali na mutwe baa kunikirira mutwe waachwe tukû, uwo amuchwîjaa mati mulume waachwe, sa kubweeyya jeyyo ni ja kupunyula ipuunyû.*

⁶ Mûuntu muki ura si ^akûnikiriraa mutwe waachwe, ni vyaangu apunyule njwîri jaachwe. Maa kaa, ni soni kwa mûuntu muki kupunyula njwîri jaachwe, sa jeyyo ni viija akûnikirire mutwe waachwe.

⁷ Mûuntu mulume si asaakwa akûnikirire mutwe waachwe tukû, sa yeeye ni buuwo ya Muluungu, na kei, oónekyaa nkongojima ya Muluungu. Maa kaa, mûuntu muki oónekyaa nkongojima fuma kwa mûuntu mulume.

* **11:5 kupunyula ipuunyû:** Sikû ijo, ni soni vijâa kwa mûuntu muki kupunyula ipuunyû.

8 Sa muntu mulume si umbwa fuma kwa muntu muki tuku, maa kaa, muntu muki umbwa fuma kwa muntu mulume.

9 Kei, muntu mulume si umbwa sa muntu muki tuku, maa kaa, muntu muki umbwa sa muntu mulume.

10 Sa jeyyo, na sa mirimu miija, muntu muki asaakwa akunikirire mutwe waachwe koonekya wiimiriri uri mweeri yaachwe.

11 Maa kaa, kwa kukandikaniwa na Yésu Mweenevyoosi, muntu muki amwiilángyaa muntu mulume na muntu mulume amwiilángyaa muntu muki.

12 Sa ja viintu muntu muki wa ncholo umbwa fuma kwa muntu mulume, kira muntu mulume wiingi afúmaa kwa muntu muki. Maa kaa, kira kiintu chafúmaa kwa Mulungu.

13 Haaha yeren'yi veenevyo, eri, ni vyabooha muntu muki kumuloomba Mulungu mbere ja vaantu baa kunikirira mutwe waachwe tuku wuu?

14 Amwi baa wumbo woónekya muntu mulume kava na njwiri ndihi ni soni kwaachwe mweenevyo!

15 Eri, njwiri ndihi si nkongojima ya muntu muki tuku wuu? Yeeye aheewa njwiri ndihi sa jimakunikirire.

16 Maa kaa, kooni muntu yoosaaka kiiruta ndihi sa iri, uwo ataange suusu na mpuka ja vaantu vamuruma Mulungu tusiina nkuungu jiingi tuku.

Chóorya cha Mweenevyoosi

17 Haaha uhu ulairiri noosaaka nivaheere, si ndiri vadumbirira tuku, sa mpiindi mookiijiinga,

si mootumama yara ^yari na kunáálo tuku, maa kaa, yara ^yooreeta mukube.

¹⁸ Cha ncholo, m̄ri l̄mana ja mpuka ya vaantu ^vamura Yéesu, mookiigavagava. Kwa ayo ^meene nateera, yamwi yaavo naruma ni ya kikomi.

¹⁹ Eri, kikomi, kwiigava ni mpaka kufumire kuri nyuunyu, sa vara ^varumwa ni M̄l̄l̄ngu vooneke kiweerwi w̄w̄?

²⁰ Mp̄indi ^mool̄mana, si mool̄mana sa kikomi murye chórya cha Mweenevyoosi tuku.

²¹ Sa mp̄indi jo rya, kira m̄ntu aánda kiirira chórya chaachwe baa kiiwoojera tuku. Iki chabwéyyaa vamwi vahinduke na njala, na viingi vareeve.

²² Ihi ni soni! Musiina nyumba k̄ntu ^m̄ri kiikala sa murye no nywa tuku w̄w̄? Sa che moochwa mati mpuka ya vaantu ^vamura M̄l̄l̄ngu? Na sa che moovachwa mati vara ^vasiina k̄ntu? Che ndiri vasea nyuunyu? Nivaduumbirire w̄w̄? Aka tuku! Kwa iri si ndiri vaduumbirira tuku.

²³ Sa niini nahokera masáare aya fuma kwa Mweenevyoosi na navaheera nyuunyu. Uchiku ura de Mweenevyoosi Yéesu ji avarindikwe, ajáa atoola mukáate,

²⁴ ^akamuḁumbe M̄l̄l̄ngu, akubendulabendula, akasea, “Uhu ni m̄viri waani ^wootoolwa sa nyuunyu. Bweyyi jei sa nkumbukira yaani.”

²⁵ Viivyo ^vakahumale kurya, akatoola ndavo akasea, “Ndavo ihi ni m̄háko mufya wa M̄l̄l̄ngu, ^wookiimikiririwa ni sakami yaani. Bweyyi jei, kira ^m̄ri kanywa so k̄nkumbukira.”

26 Sa mpíindi ^moorya mukáate uhú na ^moonywa diváai ya ndúvo íhi, ní kwaarya mwiise inkwya ya Yéesu Mweenevyoosi, fúuru ^ari hinduka.

27 Múuntu yoyoosi ^aríjaa mukáate úwo, au ^anywíjaa ndúvo iyo ^vyeene sí vyasaakwa, úwo kúva ari abwéeyiirye úvi mweeri ya máviri na sakami ya Mweenevyoosi.

28 Íki noo ^chooreka, woosaakwa wiiyeren'ye mweenevyo ta, de urye mukáate na unywe ndúvo iyo.

29 Sa múuntu ^ari kurya mukáate no nywa iyo ndúvo baa taanga máviri wa Mweenevyoosi tuku, úwo yookiiheera irya ra Mulúungu mweeri yaachwe.

30 Íki noo ^chooreka ^vari foo vaanyu miviri yaavo yoochichikira, vamwi valwíri na víingi vake vaakwya.

31 Maa kaa, ngaari toochukuruma mitima yiitu, ngaari sí toolamurirwa ní Mulúungu jei tuku.

32 Maa kaa, ^turi lamurirwa ní Yéesu Mweenevyoosi, ní kutúwolola iise mwiikalo wiitu, sa túdiire heewa irya ja vaantu sí ^vamuruma yeeye.

33 Sa jeyyo, vanaviitu kati ^moolumana kurya chóorya cha Mweenevyoosi hamwi, moosaakwa mündookiiwoojera.

34 Kooni múuntu ari na njala, yoosaakwa ariye kaayii kwaachwe, sa ^muri lumana hamwi mudiire heewa irya. Naani ^ndiri kúuja, vavariyurira ndiri masáare yara yíngi.

12

Wúnya wa Mútima Múuja

¹ Haaha vanaviitũ variyula ndiri iki kiĩntũ ^muurya cha wũya fuma kwa Mutima Mũja sa noosaaka mũtaange neeja.

² Mwamányire mpĩndi ^mũjáa si mũnamũtaanga Mulũngũ, mwakooverwáa na mwalongoolwáa kwiinamĩra vidabalaĩyo, vyoovyo si viri mooyo tukũ, baa kei visiina luviro lo lũsika tukũ.

³ Jeyyo, noosaaka mũtaange, kusiina mũntũ ^alóngoolwaa ni Mutima wa Mulũngũ ari daha sea, “Yéesu ajumwe” tukũ, na kei, kusiina mũntũ ^ari daha sea, “Yéesu ni Mweenevyoosi,” mpaka ave alóngwĩrwe ni Mutima Mũja.

⁴ Haaha kwatĩite wũya ^wiĩsimiresimire, maa kaa, Mutima wa Mulũngũ ni u’ura.

⁵ Kei kwatĩite mirimo ^yiĩsimiresimire yo matumamĩra Mweenevyoosi, maa kaa, Mweenevyoosi ni yeeye u’ura umwi.

⁶ Kei kwatĩite mirimo ^iri foo, maa kaa, ^atóolaa luviro lo tumama mirimo iyo kũri suusu voosi ni yeeye u’ura Mulũngũ.

⁷ Kira mũntũ ^amuruma Yéesu, ahéewaa uvariyyuli wa Mutima Mũja, sa vaantũ voosi vapate kanáálo.

⁸ Uwo Mutima Mũja, amuhéeraa mũntũ umwi luviro lo lũsika na tooti na wĩngi isáare ra umanyi, na Mutima ni yeeye wũwo.

⁹ Kei Mutima wũwo, amubwéeyya mũntũ ave na kumuruma Yéesu kukũlu na wĩngi ave na wũya wo horya valwĩri.

¹⁰ Yeeye amuhéeraa mũntũ wĩngi luviro lo bweyya myuujĩsa, wĩngi luviro lo laala na matwe, na wĩngi luviro lo kiisiman’ya isáare ^rafúmire kwa mirimũ mivĩ au kwa Mutima Mũja,

na wiingi laviro lo lusika ndusika ng'eni, na wiingi laviro lo varyula ijo ndusika.

¹¹ Aya yoosi, yabwéeyiwa ni wuwo Mutima Muija umwi, yeeye amuhéeraa kira muuntu ja ^veene yoosaaka.

Muviri Umwi, Viintu Foo

¹² Muviri wa muuntu watiite viintu ^viri foo, na baa neembe ivyo viintu ^viri foo, ni muviri umwi, viivyo noo ^veene viri kwa muviri wa Kirisitu.

¹³ Sa suusu tave Vayahúudi au vaantu si ^vari Vayahúudi, vatúmwau au vaantu ^vari húuru, suusu voosi tabatisiwa kwa Mutima umwi na tahokera Mutima umwi sa tave muviri umwi.

¹⁴ Muviri si wuumbwa na kiintu kimwi vii tuku, maa kaa, viintu ^viri foo.

¹⁵ Kooni ijeo raséire, “Niini si ndiri haantu ha muviri tuku, sa niini si ndiri iyaanja tuku,” eri, ijeo si riri chaala ni haantu ha muviri tuku wuu?

¹⁶ Na kooni kutu kwaséire, “Niini si ndiri haantu ha muviri tuku, sa niini si ndiri riiso tuku,” eri, kutu si kuri chaala ni haantu ha muviri tuku wuu?

¹⁷ Ngaari muviri woosi ni riiso, jooli uri teera? Ngaari muviri woosi ni kutu, jooli uri tayya?

¹⁸ Haaha Mulungu avivika viintu vya muviri, na kira kiintu cha muviri akivika haantu haachwe, ja ^veene asaaka.

¹⁹ Ngaari muviri woosi waava kiintu kimudu, ngaari si kwaava na muviri wowoosi tuku.

²⁰ Kikomi, kwatiite viintu ^viri foo vya muviri, maa kaa, ni muviri umwi.

²¹ Riiso si ifaanaa ruusee mukono, “Si nookusaaka tuku!” Baa kei matwe si ifaanaa uyasee majeo, “Si noovasaaka nyuunyu tuku!”

22 Kei viintu vya maviri vira ^vyoónekanaa visiina ngururu, noo visáakwaa munumunu.

23 Viintu vira ^vyoónekanaa visiina nyemi, noo tavihéeraa nyemi nkulu. Na viintu viiswi vira ^vyootaretera soni, ivyo noo tuviláangaa neeja-neeja,

24 na vira viintu ^vyabooha ^vyoónekaa kwa vaantu si taviláangaa neeja tuku. Jeyyo, Muluungu aluman'ya viintu vya maviri na aviiheera nyemi vira viintu ^visiina nyemi kulookya.

25 Sa jeyyo, kudire kuva na kwiigava, maa kaa, viintu vyoosi viiyambirirye.

26 Kiintu kimwi kooni chatámikire, vyoosi vikatamika hamwi nocho. Kooni kiintu kimwi chatúiriye nyemi, vyoosi vikavyeenda hamwi nocho.

27 Haaha nyuunyu ni maviri wa Kirisitu, kira umwi waanyu ni haantu ha maviri uwo.

28 Kari mpuka ya vaantu ^vamura Yéesu, Muluungu aviika ta vatumwi, maa de valáli na mutwe, vakiindya, vaantu ^vabwéeyaa myuujíisa, vaantu ^vari na wuya wo horya valwíri, vaantu ^vaámbirirya viivaavo, vaantu ^vari na wuya wo longoola, na vaantu ^vari na wuya wo lusika ndusika ^jiisimiresimire.

29 Eri, vaantu voosi ni vatumwi wuu? Voosi ni valáli na mutwe wuu? Vaantu voosi ni vakiindya wuu? Eri, vaantu voosi vabwéeyaa myuujíisa wuu?

30 Eri, voosi vatiite wuya wo horya valwíri wuu? Eri, vaantu voosi valúsikaa ndusika ng'eni wuu? Eri, vaantu voosi vaváryulaa ndusika wuu?

31 Haaha noosaaka mave na mpima yo turya wuya mukuulu.

Naani haaha kavoonekya ndiri njira njija kulookya joosi.

13

Kweenda

¹ Baa nduusike nduusika ja vaantu na ja mirimu miija, kooni si neenda vaantu, niini ni ja isoso ra idebe ituha, au idundulu ituha.

² Kei kooni ndiri na wuya wo laala na mutwe, na kooni ndiri na manyi wo taanga fuumbo ya miryungu yoosi na ndiri na manyi woosi, kei kooni ndiri na kuruma kukulu ko saamya njulu, kooni si neenda vaantu, niini si kiintu tuku.

³ Kei kooni natwfire maaari jaani kvaheera vakiva, kei kooni natwfire maviri waani ufye mootwii ja mporyo, kooni si neenda vaantu, si ndiri turya kanaalo yoyoosi tuku.

⁴ Kweenda kwayimirirya, na kwatiite mbavariri. Kweenda kusiina kivina tuku, si kwiivaa kipeembe tuku na kusiina ukudamu tuku.

⁵ Kweenda kwabwéeyaa muuntu ave matu, si kwabwéeyaa muuntu iiririkane sa masáare yaachwe vii tuku, si kwabwéeyaa muuntu akalale chaangu vii tuku, na si kwabwéeyaa muuntu aviike avi mutimii tuku.

⁶ Kweenda si kweenda kusova uwoloki tuku, maa kaa, kweenda kweenda kimaari.

⁷ Kweenda kwayimirirya yoosi, kwarúmaa yoosi, kwiilángyaa yoosi na kweenda kwachuunga mutima kari yoosi.

⁸ Kweenda si kusíraa vii kaa tuku. Maa kaa, kulaala na mutwe, kuluusika nduusika ng'eni, na umanyi vyatiite kuhherererya.

⁹ Sa umanyi wiiswi ni mudúúdi vii, kei kulaala kwiiswi na mutwe ni kudúúdi vii.

¹⁰ Maa kaa, kukiimikirirya ^kuri kuuja, yara si ^yakiimana seeka yari.

¹¹ Mpiindi ^nijaa musinga, naluusikáa kisinga, niiririkanáa kimusinga na nijaa namányire viintu kisinga. Haaha ndiri muuntu mukulu, yara ya kisinga nayareka.

¹² ^Vyeene tookoona haaha, ni ja koona kiintu kióowii ^kiri na nkungu, siku ^jookuuja koona turi kira kiintu miiso kwa miiso. Haaha namányire kiduudi vii, siku ^jookuuja kuva ndiri na kutaanga ^kwakiimana, ja ^vyeene Mulungu aantaanga niini.

¹³ Haaha viintu ivi vitatu si viri sira tuku, kuruma, kwiilaangya na kweenda. Maa kaa, kikúulu cha ivi vitatu ni kweenda.

14

Kulaala na Mutwe na Kuluusika Nduusika Ng'eni

¹ Kwiiyenda nyuunyu kwa nyuunyu kive noo kiintu kikulukulu. Kei mamanyike kuturya wuuya wa Mutima Muja na hasa wuuya wo laala na mutwe.

² Sa muuntu ^alúusikaa nduusika ng'eni, si alúusikaa na vaantu tuku, maa kaa, yeeye amuloombáa Mulungu, sa kusiina muuntu ^ari taanga ^cheene yooluusa tuku. Yeeye avijaa yooluusika fuumbo kwa laviro lwa Mutima.

³ Maa kaa, ura ^mweene aláalaa na matwe, alúusaa isáare fuma kwa Muluungu, avajéengaa vaantu, avahéeraa mitima na avatúuryaa mitima.

⁴ Muuntu ura ^alúusikaa nduusika ng'eni, iijéengaa yeemweene, maa kaa, ura ^aláalaa na matwe, ajéengaa mpuka ya vaantu ^vamura Yéesu.

⁵ Niini noosaaka nyuunyu voosi mndooluusika nduusika ng'eni, na kulookya ivyo, noosaaka mndooluusa masáare fuma kwa Muluungu ko laala na matwe. Sa murimo wo luusa masáare fuma kwa Muluungu ni mukulu kulookya kuluusika nduusika ng'eni, kooni si jeyyo, kwe na muuntu wo variyula ayo masáare sa mpuka ya vaantu ^vamura Yéesu vajeengwe.

⁶ Haaha vanaviitu kooni nuújire na kwaanyu na nduusike nduusika ng'eni, kunáálo che muri turya? Maa kaa, kooni naréetire uvariyuli fuma kwa Muluungu, au manyi au uláli na matwe au ukiindya, ivyo vaheera viri kunáálo.

⁷ Jeyyo, noo ^vyeene viri kwa saama ja chíimbo jira ^jisiina nkaasu, baa ja firímbi, na kinúubi. Kooni si vyaváirwe kutuuba mwiitubiriro wa chíimbo, jooli kira ^chookimbwa kiri taangwa?

⁸ Baa ja kooni irimu rarírire, na muriro waachwe si wootaangikana, ni ani ^ari kwiima neeja sa nkoondo?

⁹ Viivyo, baa nyuunyu, ani ari taanga ^cheene mooluusa kooni mwalúusikire nduusika ifya? Kikomi, kira ^cheene mwíndooluusa, looka cheende na mpeho.

¹⁰ Kwatite nduusika ^jiri foo aha weerwii, na kusiina nduusika ^isiina uvariyuli waachwe tuku.

11 Maa kaa, kooni si nootaanga kira ^yooluusa ura muuntu, uwo ^yooluusa ni mayeni kwaani na niini ni mayeni kwaachwe.

12 Ni viivyo viri kari nyuunyu. Sa viintu ^moosaaka munumuunu kuva na wuuya wa Mutima Muija, manyiki na mitima yaanyu kuturya wuuya ura ^windoojeenga mpuka ya vaantu ^vamura Yéesu.

13 Jeyyo, muuntu ura ^yooluusika nduusika ng'eni, yoosaakwa amuloombe Mulungu, sa amuheere laviro lo varyula kira ^yooluusa.

14 Kooni nooloomba kwa nduusika ng'eni, mutima waani noo wooloomba, maa kaa, muryungu waani si wooturya kunáalo tuku.

15 Haaha che de ndiri bweyya? Loomba ndiri na mutima waani de kei noombe na muryungu waani. Kimba ndiri na mutima waani, de kei nimbe na muryungu waani.

16 Kooni woomdumba Mulungu mutimii waako vii, ^uri hamula dumba jooli vaantu vari sea, "Kikomi," na kunu si vootaanga kira ^cheene wooluusa?

17 Baa kooni kumadumba kwaako kwabooha, muuntu wiingi si ari turya kunáalo tuku.

18 Noomadumba Mulungu sa niini nalúusikaa nduusika ng'eni kulookya nyuunyu voosi.

19 Maa kaa, ni vyabooha nduusike masáare yasaano ^yari taangwa, sa nivakiindye mpuka ya vaantu ^vamura Yéesu, kulookya kuluusika masáare mayana ikimi (10,000) ya nduusika ng'eni ^ng'eene vaantu si vari taanga.

20 Vanaviitu reki kwiiririkana ja vasinga. Miririkano yaanyu, ive ja ya vaantu vakulu, maa

kaa, kutumama *uvi mwe* ja vaana vaduudi.

²¹ Vyaandikwa Miirwii, Ijova aluusa,
“Luusika ndiri na vaantu vaani ko tweera vaantu
va kuli,

vaantu valuusikaa nduusika ng’eni,

baa jeyyo, si vari kunteerera tuku.”[☆]

²² Haaha kooni mwiise, kulungu kwa vaantu
ng’eni ni ishára ya Mulungu kwa vaantu
si *^v*amurúmaa, na si sa vaantu *^v*amurúmaa
tuku. Maa kaa, uláli na mutwe si sa vaantu
si *^v*amurúmaa tuku, maa kaa, sa vaantu
*^v*amurúmaa.

²³ Sa jeyyo, kooni mpuka yoosi ya vaantu
*^v*amurúmaa Yésu valúmiine na voosi valuusike
na nduusika ng’eni, na aho viingire vaantu si
*^v*amányire au vayeni si *^v*amurúmaa Yésu, eri, si
vari sea nyuunyu muri vasari tuku wuu?

²⁴ Maa kaa, muuntu si *^a*mányire au si *^a*murúmaa
Yésu, kooni iingire maa ashaane vaantu voosi
vooluusa uláli na mutwe, uwo muuntu taanga ari
yeeye atiite *uvi*, na lamurirwa ari ni voosi.

²⁵ Kimbiso cha mutima waachwe viikwa kiri
kiweerwii, ne chwaama ari na mwiinamira ari
Mulungu yoosea, “Kikomi, Mulungu ni hamwi ari
na nyuunyu.”

*^Vyeene Vyasaakwa Mpindi jo Mwiinamira
Mulungu*

²⁶ Vanaviitu che ndiri luusa? *^M*uri lumana
hamwi kumwiinamira Mulungu, umwi ari na
lwimbo, wiingi ari na ukiindya, wiingi ari na
wiivariyuli fuma kwa Mulungu, wiingi aluusike
nduusika ng’eni, wiingi ari na kutamanula. Aya

[☆] 14:21 Laanga Isáaya 28:11-12.

yoosi yoosaakwa yandootumamwa sa kujeeenga mpuka ya vaantu ^vamura Yeesu.

²⁷ Kooni muntu yoyoosi aluusikire kwa nduusika ng'eni, aho, valuusike vaantu vaviri au vatatu na si kulookya jeyyo tuku, na vandooluusika ko kiiheera, na kave na muntu wo tamanala kira ^vooluusa.

²⁸ Maa kaa, kooni kusiina muntu wo tamanala, uwo muntu ^yooluusika nduusika ng'eni akirinye sawu aho mwijiingwii wa mpuka ya vaantu ^vamura Yeesu, aluusike na kimoyomooyo yeye na Muluungu.

²⁹ Valaali na matwe vaviri au vatatu valuusike, na viingi vayaanirirye ayo ^vooluusa.

³⁰ Kooni wiingi ura ^iikyire ahawe wiivariyuli fuma kwa Muluungu, ura ^yooluusa ulali na matwe akirinye.

³¹ Aho, vaantu voosi vandooluusa ulali na matwe ko kiitubirira na vaantu voosi viikiindye na vaheewe mitima.

³² Sa wuuya wo laala na matwe, wimirirwaa ni ura ^yooluusa uwo ulali na matwe.

³³ Muluungu si wa ntiribuka tuku, maa kaa, ni wa mwiikalo muija.

Ja ^vyeene viri kuri mpuka ja vaantu voosi ^vamura Yeesu,

³⁴ mpiindi ^muri lumana ja mpuka ya vaantu ^vamura Yeesu, vaantu vaki vakirinye. Sa voovo si varekerwa vandooluusika tuku. Voovo vasaakwa viivike isi ja ^vyeene Miir yalusa.

³⁵ Na kooni muntu muki yoosaaka uurye kintu chochoosi, akuurye mulame waachwe kaayii, sa

ni soni muuntu muki kulusika mbere ya mpuka ya vaantu ^vamura Yésu.

³⁶ Isáare ra Mulungu si raandira kwaanyu tuku, baa kei, si ruja na kwaanyu vii tuku!

³⁷ Kooni muuntu yoyoosi kari nyuuny yookoona yeeye ni mláali na matwe au atiite wuya wa mutimii, ataange ayo ^noovaandikira ni ulairiri fuma kwa Yésu Mweeneyoosi.

³⁸ Na muuntu si ^yooyateera aya, uwo mateereri tuku.

³⁹ Haaha vanaviitu muve na mpiima yo lusa uláli na matwe na kari mumukáan'yaa muuntu kulusika ndusika ng'eni tuku.

⁴⁰ Maa kaa, kira kiitu kitumamwe vyabooha na kwa mwiitubiriro.

15

Kufuka kwa Yésu

¹ Haaha vanaviitu noosaaka nivakumbusikye Masáare Maaja ^meene navavariyirira, mukayaruma na kari ayo mookiima neeja.

² Kooni mookwaatya Masáare Maaja ayo ^meene navavariyirira, aho, turya mwiise ulamuriri. Maa kaa, kooni si mookwaatya, kuruma kwaanyu kusi-ina kunáalo tuku.

³ Sa niini navakiindya ukiindya mukulu ^mweene nahokera, ja ^veene Masáare ^Yari Mpeho yalusa, Kirisitu aakwya sa Mulungu asee avi wiitu wasirire.☆

⁴ Kei, akataahwa, na siku ya katatu akafufulwa ja ^veene vyaandikwa Masáarii ^Yari Mpeho.☆

☆ 15:3 Laanga Isáaya 53:5-12. ☆ 15:4 Laanga Sabúuri 16:8-10.

5 Yeeye amufumira Kéefa,* na kei akavafumira vatumwi vaachwe ikimi na vaviri.

6 Kei, avafumira vaaniita magana yasaano (500) ^veene vajaa hamwi na vamwi vaavo vamwaari ^vari mooyo baa haaha, baa neembe vamwi vaavo valongoola.

7 Aho, akamufumira Yaakúupu na kei, akavafumira vatumwi voosi.

8 Na lo kiimikirirya aanfumira niini ndiri ja mwaana ^avyaalwa mpiindi si ^jiri jaachwe.

9 Sa niini ndiri mudúúdiduudi kwa vatumwi voosi. Baa si nasaakwa naanirirwe mutumwi tuku, sa naturikirya mpuka ya vaanta ^vamuruma Muluungu.

10 Maa kaa, kwa nduwo ya Muluungu naava mutumwi. Na iyo nduwo yaachwe kwaani ni kúnáálo nkulu, sa kwa iyo nduwo natumama kulookya vatumwi vingi voosi. Si natumama ayo kwa ngururu jaani tuku, maa kaa, sa viinta nduwo ya Muluungu ^ijaa na niini.

11 Jeyyo, vive ni niini au ive ni viivaani voovariyula, kinta cho kwaatya, toovariyula isáare ririra, na kei iro noo ^mwariruma.

Kufufuka kwa ^Vaakwa

12 Haaha ngwyiiri, suusu tavariyula Kirisitu afufulwa, jooli vamwi vaanyu voosea kusiina kufufuka tuku?

13 Sa kooni kusiina kufufuka, aho, noo kusea baa yeeye Kirisitu si afufulwa tuku.

* 15:5 *Kéefa*: Ni irina riingi ra Kieburanía ra Simóoni Peéteru. Laanga *Peéteru* Utamanulii wa Masáare na Kilaangi.

14 Na kei kooni Kirisitu si afufulwa, kuvariyula kwiiswi kusiina kunaalo tuku, na kuruma kwaanyu ni kutu.

15 Kulookya ivyo, suusu tookoonekana ja vaantu voona va ulongo va Mlungu. Sa talusa Mlungu amufufula Kirisitu, kumba si amufufula tuku, kooni vaantu vaakwa si vafufulwaa.

16 Sa kooni vaantu vaakwa si vafufulwaa, baa Kirisitu si afufulwa tuku.

17 Na kei kooni Kirisitu si afufulwa, kuruma kwaanyu ni kintu kisiina, na mkaari uvii waanyu.

18 Na vaantu vara vaakwa kuna voomuruma Kirisitu, vataahika chalumwi.

19 Kooni kumwiilaangya kwiitu Kirisitu ni sa mwiikalo hu vii, suusu tari vo koonerwa mbavariri kulookya vaantu voosi aha weerwii.

20 Maa kaa, haaha, kikomi, Kirisitu afufulwa, hu noo wa ncholo kufufuka kwa vara vaakwa.

21 Sa ja vyeene inkwya yareetwa ni muantu mw, baa kufufuka noko kwareetwa ni muantu mw.

22 Sa ja vyeene vaantu voosi vakwija sa ni va ufumo wa Adamu, viivyo muantu yoyoosi ara ari wa Kirisitu afufulwaa akava nkaasu.

23 Maa kaa, kira mw fufulwa ari kwa mpiindi jaachwe, wa ncholo afufulwa ni Kirisitu, aho ari hinduka, fufulwa vari vara vari vaachwe.

24 Aho, Kirisitu ari mala ngururu, laviro na wiimiriri woosi mvi, kukiimikirirya kuja kari, ne makwaatya ari Utemi Mlungu Taata.

25 Sa Kirisitu kimirira ari furu Mlungu avasiinde vavi vaachwe na avavike isi ya majeo

yaachwe.☆

26 Inkwya noo muvi wo kiimikirirya ^ari malwa.

27 Sa Masáare ^Yari Mpeho yasea, “Mulungu aviika viintu vyoosi isi ya majeo yaachwe.”☆ Masáare ^yakasee, Mulungu aviika “viintu vyoosi” isi ya Yéesu ni kiweerwii viri, yeeye Mulungu si ari kiiviika isi ya Yéesu tuku, sa yeeye Mulungu noo aviika viintu ivyo isi ya Yéesu.

28 Mpindi Mulungu Taáta ^ari viika viintu vyoosi isi ya wiimiriri wa Mwaana, ne Mwaana kiiviika ari isi ya Mulungu, sa Mulungu iimirire viintu vyoosi vuu.

29 Haaha kooni kusiina kufufulwa, vaantu vara ^voobatsiwa sa vaantu ^vaakwa che vookiilaangya? Kooni vaantu ^vaakwa si vafufukaa tuku, sa che avo vaantu voobatsiwa sa avo ^vaakwa?

30 Na suusu sa che tookiiviika nemwiinemwii kira siiku?

31 Niini nookooni inkwya yaani kira siiku. Kwiidumbirira kwaani sa nyuunyu ko kundikaniwa na Kirisitu Yéesu Mweenevyoosi wiitu, uko noo kookumbweeyya nduuse masáare aya.

32 Kooni nalwijáa na maka ja isaka, noo kusea, vaantu vakari kura Eféeso sa viintu vya kiri untu vii, kunáálo che napata? Kooni vaantu ^vaakwa si vari fufulwa,

Suusu tandoorya no nywa,
sa lomutóondo kwya turi.☆

☆ 15:25 Laanga Sabúuri 110:1.

☆ 15:27 Laanga Sabúuri 8:6.

☆ 15:32 Laanga Isáaya 22:13.

33 Kari mukóoverwaa ni vaantu ^valúúsaa jeyyo tuku, “Vijeengi vavi, vasáambulaa wiijuviri muuja.”

34 Hooni farimbuki na mareke tumama uvi. Sa vaantu vamwi kari nyuunyu si vamamanyire Mulungu tuku. Ni luusa niise aya sa nivakwaatye soni.

Kufufulwa kwa Miviri

35 Maa kaa, muuntu ifaanaa uurye, “Vaantu jooli vari fufulwa? Ni na maviri uri jooli vari kuva nowo?”

36 Ihi ni miryungu ya kikoókoyo. Kooni uháandire mbeyu, yaméeraa ikakula bila yo koola wuu?

37 Na kira ^muháandaa si uri muti ura ^uri kula tuku, maa kaa, mbeyu vii ya ngáano au ya kira ^wahaanda.

38 Maa kaa, Mulungu ihéeraa ira mbeyu maviri ja ^vyeene yoosaaka mweeneevyo, na kira mbeyu yahéewaa maviri ^wiisimire.

39 Viivyo kwatiite miviri ^yiisimiresimire. Kwatiite miviri ya vaantu, ya maka ja isaka, ya ndee na ya soompa ^yiisimire.

40 Kei kwatiite miviri ya kurumwii na miviri ya kari weeru. Nkongojima ya miviri ya kurumwii ni kwa njira yaachwe na ya miviri ya weerwii, ni kwa njira yiingi.

41 Nkongojima ya mwaasu ni kwa kivyaachwe na nkongojima ya mweeri ni kwa kivyaachwe, na nkongojima ya nyényeeri ni kivyaachwe na kira nyényeeri yatiite nkongojima ya kivyaachwe.

42 Jeyyo, noo ^vyeene viri kuva kwa ^vaakwa ^vari fufulwa. Maviri ura ^usáambukaa taahwa uri, na fufulwa uri ura si ^usáambukaa vii tuku.

⁴³ Muviri wataáhwaá uri na wuumbo wa soni, maa kaa, wafúfulwaa uri na nkongojima. Wataáhwaá uri na ufoóndu na wafúfukaa uri na ngururu.

⁴⁴ Mpiindi ^wootaahwa, ni maviri wa kiwuumtu, maa kaa, mpiindi ^woofufulwa ni maviri wa kimutima. Tamányire kwatiite maviri wa kiwuumtu na viivyo kwatiite maviri wa kimutima.

⁴⁵ Masáare ^Yari Mpeho yaandikwa, “Muumtu wa ncholo Adáamu ajáa aava kiintu ^kiri mooyo,”☆ maa kaa, muuntu wo herererya, noo kusea Kirisitu, yeeye ni Mutima ^uhéeraa vaantu nkaasu.

⁴⁶ Muviri ^wuuja ncholo ni wa kiwuumtu si wa kimutima tuku. Aho, de ukuuja maviri wa kimutima.

⁴⁷ Muuntu wa ncholo afuma weerwii na uumbwa na salu, Muuntu wa kaviri afuma kurumwii.

⁴⁸ Vaantu va aha weerwii vatiite maviri wa salu ja ura wa Adáamu, na vaantu va kurumwii vatiite maviri ja ura wa Yéesu.

⁴⁹ Ja ^vyeene twiifwaana na ura ^uumbwa na salu, viivyo kwiifwaana turi na ura muuntu ^afuma kurumwii.

⁵⁰ Haaha vanaviitu iki noo ^cheene nooluusa, maviri wa nyama na sakami si uri hokera Utemii wa Mulungu tuku, noo kusea, kira ^kisáambukaa si kiri hokera kira si ^kisáambukaa tuku.

⁵¹ Teereri nivawyire fuumbo. Suusu voosi si turi kukwya tuku. Baa neembe ni jeyyo, voosi valandulwa turi.

⁵² Fumira viri koonka, ja kulavya riiso. Sa irimu ro kiimikirirya ^riri fwirwa, vaantu ^vaakwya

☆ 15:45 Laanga Ncholo 2:7.

fufulwa vari na kuva vari na miviri si ^isáambukaa na suusu valandulwa turi.

⁵³ Sa maviri uhu ^usáambukaa, ni mpaka uvalanduke, uve maviri si ^usáambukaa, maviri ^ukwíjaa uvalanduke uve maviri si ^ukwíjaa.

⁵⁴ Sa jeyyo, mpíindi maviri ^usáambukaa ^uri valandulwa uve si ^usáambukaa, na uhu ^ukwíjaa ^uri kiivikira si ^ukwíjaa, aho Masáare ^Yari Mpeho kiimana yari, “Inkwyá yamériiwe ni kusiinda.”☆

⁵⁵ “Ee inkwya kusiinda kwaako hai kari?”

Ngururu jaako jo reeta usungu hai jiri?”☆

⁵⁶ Uvi waréetaa usungu wa inkwya, na uvi watúryaa ngururu jaachwe fuma kari Miiró.

⁵⁷ Maa kaa, tumudumbe Mulungu, yeeye atusindiraa kwa njira ya Mweenevyoosi wiitu, Yéesu Kirisitu!

⁵⁸ Jeyyo vanaviitu imi neeja. Níni naveenda. Kari mündoowuwawuwwa tuku. Kei mutuube kutamama murimo wa Yéesu Mweenevyoosi kanu mootanga murimo waanyu si wa bweete tuku.

16

Kisaanga cho Vaambirirya Vaantu ^Vamuruma Yéesu

¹ Haaha variyula ndiri kwa iki kiintu ^muurya cha kisaanga ^moobweeyya so vatwaarira vaantu va Mulungu, noosaaka mündookibweeyya ja ^vyene navalairirya mpuka ja vaantu ^vamuruma Yéesu kura isi ya Galatía.

² Siku ya ncholo ya júma, kira muuntu akere na avike na ivarwii mpía jimwi ja ^vyene Mulungu

☆ 15:54 Laanga Isáaya 25:8. ☆ 15:55 Laanga Hósea 13:14.

amutáliirye. Ijo mpía jivíikwe sa ^ndiri kuuja kusive na visaanga kei.

³ Na ^ndiri kuuja, kaandika ndiri barúwa ji-tamanyan'ye na vara vaantu ^mwavaruma na nivatume vatwaale ivyo visaanga vyaanyu na Yerusaleemu.

⁴ Kooni viri kooneka baa niini noosaakwa ntamanyan'ye novo, tamanyan'ye ndiri novo.

Muryungu wa Paúli wo Koovaluumbya

⁵ Kuuja ndiri na kwaanyu ^ndiri hamula tweerera Makedonía, sa niimiirye neeja kutweera na uko.

⁶ Ifaanaa niikale na nyuunyu kwa mpiindi kidu-udi, ifaanaa ikava mpiindi joosi ja mpeho, sa madahe kunyambirirya lyeendwii lwaani na haantu hohoosi ^noosaaka tamanya.

⁷ Mpiindi iki si noosaaka valuumbya chaangu vii, maa ndooke tuku. Nookoona kiikala ndiri na nyuunyu kwa mpiindi, kooni Yéesu Mweenevyoosi avyeéndire.

⁸ Maa kaa, kiikala ndiri múuji wa Eféeso furu siku ya ngovi ya Pentekóste* ilooke.

⁹ Ni bweeyya niise jeyyo, sa Mulungu aampíre mpiindi njija yo tumama murimo mukulu kuri múuji uhu, baa neembe ni jeyyo, vamwaari vaantu ^vari foo ^vookunkitira.

* **16:8 Pentekóste:** Muhákwi wa Kali, Pentekóste ni ngovi Vayahúdi ^vabweeyya mpiindi ^vari hamula kuchwa na ^vari hamula seyya viintu vyoosi mawundii. Ngovi iyo yabweeyyiwa siku ya makumi yasaano (50) keende Paásika yalooka. Laanga Nkambukira ya Miiro 16:9-12. Muhákwi Mufya, ngovi ya Pentekóste ni ngovi ya siku Mutima Muija ^uija na kuri weeru na myuuiisa. Siku iyo, Mutima Muija na vaantu ^vamura Yéesu vaava kiintu kimwi. Laanga Mirimo ya Vatumwi 2:2-4.

10 Kooni Timotéeo ari kuuja na kwaanyu, mumuhokere neeja na kari oofe kiintu chochoosi mpiindi ^ari na nyuunyu tuku, sa yeeye atámamaa murimo wa Mweenevyoosi ja niini.

11 Kari kave na muuntu wo muchwa mati tuku. Maa kaa, mumwaambire iinuke uko, ari na mwiikalo muja sa ahinduke na kwaani, sa niini noomuwoojera ahinduke hamwi na vaaniitu.

12 Haaha masáare ya Apóolo mwaaniitu, namuloomba maatuku vii uje na kwaanyu na vaantu viingi ^vamura Yéesu. Maa kaa, yeeye si yoosaaka kuuja haaha tuku. Baa jeyyo kuuja ari, ^ari turya nkalo.

Masáare yo Kiimikirirya

13 Laangi neeja. Mwiime neeja kumuruma Yéesu. Mwiiteme. Muve na ngururu.

14 Tumami kira kiintu kwa kweenda kari mitimii yaanyu.

15 Vanaviitu mwamányire Sitefáni hamwi na kaaya yaachwe noo vaantu va ncholo kumuruma Yéesu uko isi ya Akáaya, novo viitoola kuvatumamira vaantu va Muluungu. Haaha ni kuvaloomba niise vanaviitu,

16 muve matu kwa valongooli ja avo, na kwa vaantu voosi ^vamányikaa kutumama murimo uha.

17 Navyeenda vala Sitefáni, Fotunáato na Akáiko ^vakafike, sa voovo vaampire nyambirirya ira ^naasova fuma kwaanyu sa viintu musiina aha.

18 Vabwéeyiirye mitima waani uve na cheeru ja ^vyeene vabweyya mitima yaanyu ive na cheeru. Mundookoonekya nyemi kwa vaantu ^vatámamaa vyabooha jei.

Lumbi jo Kiimikirirya

¹⁹ Mpuka ja vaantu ^vamura Yéesu kunu Ásia voovaluumbya. Akíila na Piri síla, hamwi na vaantu ^vamura Yéesu vara ^valúmanaa kaayii kwaavo, vavalúumbiirye munamunú kwa irina ra Mweenevyoosi.

²⁰ Kei vaaniitu voosi ^vari aha, vavalúumbiirye. Mundookiiluumbya ko kiisundira kúja.

²¹ Nini Paúli naándikire lumbi iji kwa mukono waani mweeneevyo.

²² Muntu yoyoosi ura si ^amweenda Mweenevyoosi ajumwe. Mweenevyoosi wiitu yeenda!

²³ Nduwo ya Yéesu Mweenevyoosi ive na nyu-nyu.

²⁴ Kweenda kwaani koosi kave hamwi na nyu-nyu ^veene mwakundikaniwa na Kirisitu Yéesu. Kikomi.

Rangi **Rangi Translation Project (New Testament)**

copyright © 2023 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Rangi

Contributor: Wycliffe USA

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution Share-Alike license 4.0.

You have permission to share and redistribute this Bible translation in any format and to make reasonable revisions and adaptations of this translation, provided that:

You include the above copyright and source information.

If you make any changes to the text, you must indicate that you did so in a way that makes it clear that the original licensor is not necessarily endorsing your changes.

If you redistribute this text, you must distribute your contributions under the same license as the original.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

Note that in addition to the rules above, revising and adapting God's Word involves a great responsibility to be true to God's Word. See Revelation 22:18-19.

2025-05-08

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 7 May 2025 from source files dated 8 May 2025

f1dc5da6-bc39-5ea5-ac13-942132b5feb6